

Mlaš tednik

Kronika

kulturno - politično glasilo.

svetovnih in domačih dogodkov

6. leto / številka 39

V Celovcu, dne 30. septembra 1954

Cena 1 šilling

Skrb za družine

Pred kratkim sta se obe vladni stranki, OeVP in SPOe, razgovarjali glede izravnave družinskih bremen. Po uradnem poročilu, ki so ga po razgovorih izdali, posnemamo, da bodo „pomagali“ družinam v prvi vrsti z višjimi otroškimi dokladi.

Pričakovali smo, da bodo zvišali doklade že za prva dva otroke. A ostalo bo vse pri starem. Morda naj bi bila to predvsem pomoč mladoporočencem? Ti se morajo večinoma boriti šele s tem, kako bi sami sebe pošteno oblekli in vsaj za silo uredili svoje stanovanje. Na zidanje more misliti le nekdo, ki ima od doma znatno pomoč ali veliko dedščino. Koliko pa je takih srečnejšev? Večina zakoncev si mora z lastnim trdom ustvariti najpotrebnejše pogoje za življenje.

Za prva dva otroke naj se zadovolji mlada družina s 105.— šilingi na mesec. V tej višini je država do sedaj izplačevala doklado za otroke. Tudi za naprej se v tem pogledu ne bo nič spremenilo. Za kaj naj porabijo starši to vsoto, za obutev, za obleko ali za hrano otrok? In v raznih bolezenskih slučajih naj ne bo pri rokah nobenega denarja? Ali je torej čudno, če vedno bolj prodira med ljudstvo za državo nemogoče in škodljivo mnenje: „Čim manj otrok, tem bolj!“ Kdo ima danes še pogum do treh in več otrok? Kako bo poskrbljeno v bodočnosti zanje? Za tretjega otroka hoče država plačevati 150.— šilingov, za četrtega nič več, šele od petega otroka naprej bodo znašale doklade 200.— šilingov na mesec. Vsakdo ve, da pri večjih otrocih s to vsoto sploh ni mogoče shajati. Kaj šele, če eden od teh otrok študira? V mestu je treba zanj plačevati 350 do 450 šilingov za hrano in stanovanje, kje pa je obleka, šolnina, kje so šolske knjige, zvezki itd. Starši morajo dati torej iz tega, kar je njim določila država za življenje. Koliko je odpovedi v družinah vsak dan, more doumeti samo, kdor jemlje družinski življenje resno in ima spoštovanje ter se zaveda odgovornosti do vsakega človeškega bitja.

Kot katoliški očetje in matere nikakor nečemo biti oboževalci materializma. Zavedamo se svojih dolžnosti do Cerkve in odgovornosti do Boga, ki izvršajo iz božjih zapovedi. Po teh bomo usmerjali tudi v bodoče naše zakonsko življenje.

Vendar smo mnenja, da imamo vso pravico terjati od države pogoje, v katerih bomo zmogli delati državi v prid in v korist celotni človeški družbi. Zato se z drobtinami, ki sta jih določili dve avstrijski stranki pri reševanju izravnave družinskih bremen ne moremo zadovoljiti. To ni pomoč družinam!

Še v slabšo luč postavlja to nezadovoljivo rešitev dejstvo, da sta OeVP in SPOe pričeli reševati to pereče vprašanje ravno v času, ko se bodo v kratkem vršile v nekaterih zveznih deželah deželnozborske volitve. Dovolj žalostno, da morajo ravno neresena družinska socialna vprašanja služiti volilni propagandi!

Iz navedenega je razvidno, da smo v Avstriji še precej oddaljeni od smotne družinske politike. Posebno porazno je avstrijsko stanje ob primerjanju z drugimi državami. Gospodarsko šibkejša Finska izda na leto 14 odst. državnih izdatkov za družinske doklade. Posledica zdrave družinske politike je rastoče število otrok v tej državi. Danes ima Finska procentualno najvišje

Nemčija je na vrsti

Začetek konference devetih držav v Londonu — Položaj Zapadne Nemčije v evropski skupnosti

V Londonu se je v torek pričela konferenca devetih držav: Anglije, Francije, Zapadne Nemčije, Belgije, Holandije, Luksemburga, Italije, Združenih držav in Kanade. Glavno vprašanje, ki ga bodo na konferenci obravnavali, je ponovna nemška oborožitev.

Na prvi seji so se zastopniki devetih držav dogovorili o dnevnem redu konference. Po skupni seji so objavili poročilo o različnih načrtih, ki so jih ministri predložili, da bi Nemčijo sprejeli v bruseljski pakt in ji omogočili pristop v organizacijo Atlantskega pakta.

Popoldne so se sestali ministri treh zapadnih velesil in kancler Adenauer k razgovoru o vprašanju nemške neodvisnosti.

Mendes-France predlaga istočasno ureditev posarskega vprašanja

Mendes-France je bil glavni govornik na dopoldanski seji. Obrazložil je francoski predlog k oborožitvi Nemčije. Skupina držav bruseljskega pakta naj bi določila najvišje število vojaštva, ki bi ga vsaka država dala na razpolago. Ameriško vojaško pomoč naj bi skupaj prejemale in medsebojno razdeljevale.

Istočasno je Mendes-France predlagal, da bi v okviru dogovorov o nemški neodvisnosti uredili tudi posarsko vprašanje. V nemških krogih pa so k temu predlogu mnenja, naj bi se vprašanje Posarja reševalo v posebnih francosko-nemških razgovorih.

Kancler Adenauer je stavil nemški predlog

Še pred Mendes-Franceovim govorom je kancler Adenauer razložil nemško stališče: Zapadna Nemčija je pripravljena prispevati svoj delež k obrambi Zapada ob popolni enakopravnosti v Atlantskem paktu. Vsakršno zapostavljanje kake soudeležene države mora biti izključeno. Ker je Nemčija strateško izpostavljeno ozemlje, ne bo izdelovala atomskega orožja, to naj se obvežejo tudi druge države v podobnem položaju. Svoje vojaške sile je pripravljena podrediti nadnarodni evropski organizaciji, čim bi ta bila ustvarjena.

V ostalem je kancler Adenauer ponovil svoj predlog, o katerem smo že poročali, da pričakuje takojšnjo izjavo Združenih držav, Anglije in Francije o ukinitvi zasedbe Zapadne Nemčije in da priznava dogovore štirih velesil o Berlinu in o združitvi celotne Nemčije. Za nastavev ameriškega, angleškega in francoskega vojaštva v Zapadni Nemčiji je pripravljen skleniti posebno pogodbo.

Angleški laburisti so glasovali za nemško oborožitev

Letošnji kongres angleške delavske stranke je na svojem zborovanju glasoval o stališču strankine politike do vprašanja nemške oborožitve. Glavni nasprotnik je bil Bevan, zagovornik pa Attlee in bivši zunanji minister Herbert Morrison. Za strankino politiko podpiranja nemške oborožitve je bilo oddanih 3,270.000 glasov, proti pa 3,022.000.

Eksplodizija bencina

Na ameriškem letalskem oporišču v Bitburgu se je zgodila velika nesreča

Iz Koblenza poročajo o strašni nesreči, v kateri je izgubilo življenje 31 ljudi, 18 je težko ranjenih, več oseb pa pogrešajo.

Letališče v Bitburgu uporabljajo letalske sile držav Atlantskega pakta. Podzemski bencinski tanki vsebujejo 5 milijonov litrov bencina. Pri preizkušanju novih gasilnih naprav je na doslej še neznan način prišlo do nesreče, ker se je vnel bencin v 500.000 literskem tanku in je eksplodiral. Bencinski tanki so vsi pod zemljo, vrhu njih je 35 cm debel beton in preko tega še 3 metre na debelo prsti. Ob eksploziji so nastali veliki požari. Preko 1000 gasilcev je gasilo ogenj.

Da se ne bi požar razširil, so morali izpuštili velike množine bencina, ki se je razlil

število otrok med vsemi evropskimi državami. Odstotek je narasel v zadnjih letih od 19.5 na 26.8 odst. Za državo je važnejši številčni dvig rojstev kot pa visoke otroške doklade, katere izplačuje vzdrževalcem družin.

In Avstrija? Samo pol odstotka celotnega letnega proračuna izda država za otroške doklade. Ali je potem čudno, da je doseglo število otrok v zadnjem letu le 14.6 odst.? Ali se je čuditi, da je družin s številnimi otroci vedno manj?

Več pozornosti družinam z otroci, če hočemo, da bo država imela dovolj ročnih in duševnih delavcev, ki vendar državo vzdržujejo!

po bližnji okolici in se pomešal z vodo po potokih in studenih. — Pod truplom nekega francoskega inženirja so našli fotografski aparat s filmom; upajo, da bodo na podlagi slik, ki jih je inženir tik pred eksplozijo posnel, mogli ugotoviti vzrok nesreče. Nekateri menijo, da ni izključeno, da je nesrečo povzročilo kako sabotažno dejanje.

Britanski vojni minister Antony Head je odpotoval z letalom na enomesečno potovanje po daljnem Vzhodu. Pred odhodom je izjavil, da ni njegovo potovanje v nobeni zvezi z napetostjo okrog Formoze.

Ugibanje o nebesnih telesih

V zadnjih dneh se množe poročila o skrivnostnih „uranidih“

Vsak dan beremo v časopisih nova poročila iz raznih krajev v državi, ki govore, da so ljudje opazili na nebu razna čudna telesa. Zdač ne uporabljajo več toliko imena „leteči krožniki“ za te pojave, ampak jih imenujejo „uranide“.

Nek portugalski časopis je poročal, da so štirje kmetje v bližini portugalsko-španske meje na neki gori videli, kako so komaj 200 metrov od njih pristali obiskovalci iz svetovja. Kmetje so pripovedovali, da sta dve postavi izstopili iz ploščatega letala. Bili sta dva in pol metra visoki in videti kot iz aluminija. Sklanjali sta se k tlom, nabirali travo in kamenje in ga devali v ble-

KRATKE VESTI

Msgr. Pietro Sigismondi je bil od sv. očetva imenovan za novega tajnika kongregacije za razširjenje vere.

Na Japonskem je divjal v nedeljo tako strašen tajfun, da je potopil več ladij. Med drugim tudi železniški brod „Toja Maru“, na katerem je bil natovorjen cel vlak. Smrti njih žrtev je preko tisoč.

V Berlinu so v navzočnosti ameriškega visokega komisarja Conanta, zahodnonemškega vicekanclerja Blücherja in drugih ameriških in nemških osebnosti svečano odprli „Ameriško spominsko knjižnico“, ki bo simbol nemškega in ameriškega prijateljstva v tem mestu. Knjižnico, ki leži v središču Berlina, so financirale ZDA. Ima že zdaj 75.000 knjig, prostora pa ima za 700 tisoč knjig.

Jean Chauvel, francoski poslanik v Švici, je bil imenovan za francoskega poslanika in visokega komisarja v Avstriji.

Vicekancler dr. Schärff, predsednik avstrijske socialistične stranke se bo udeležil zasedanja angleške delavske stranke, ki se bo vršilo v mestu Scarborough od 27. sept. do 1. oktobra.

Abesinski cesar Haile Selasije bo 5. oktobra odšel na državni obisk v Anglijo. Obiskal bo tudi Francijo, Nizozemsko, Zapadno Nemčijo in Švedsko.

V Berlinu je sovjetski visoki komisar Puškin pismeno sporočil ameriškemu visokemu komisarju Conantu, da so v Vzhodni Nemčiji v zadnjem času zaprli 400 „agentov“, ki so vohunili za „ameriška vohunska središča“ v zapadnem Berlinu in v Zapadni Nemčiji.

„Wiener Kurier“ je list, ki ga izdaja ameriška zasedbena oblast na Dunaju. Ameriški visoki komisar Penfield je napovedal, da bo ta časopis izhajal kot dnevnik le še do 16. oktobra, potem pa bo postal tednik.

V Celovcu so ponovno odprli največje tujsko gostišče, hotel Moser-Verdino, katerega so do letošnje vigradi imeli zasedenega Angleži. Uradno ugotovljena škoda, ki so jo v devetih letih zasedbe Angleži napravili, je bila ocenjena na 6,8 milijonov šilingov. Okrog 3 milijone pa so porabili za novo ureditev prostorov.

IZ TAJNISTVA NSKS

Tajnik Narodnega sveta koroških Slovencev, prof. dr. Valentin Inzko, je našim ljudem na razpolago

vsak ponedeljek od 10. do 12. ure in vsak četrtek od 8. do 12. ure dopoldan v pisarni uredništva našega lista.

šče se aktivko. Ko sta zagledali kmete, sta se jim približali in se oglašali z nerazumljivimi glasovi. Ker so se kmetje v strahu umikali, sta jih s kretinami vabili, naj vstopijo v letalo. Kmetje so tudi to vabilo odklonili; postavi pa sta sami zlezli nazaj, od koder sta izstopili in plošča se je dvignila z veliko hitrostjo ter izginila.

Sredina plošče se je vrtela, zunanji rob pa je bil prozoren in je bilo mogoče videti v njem postave, ki so se premikale.

Po najnovejših vestih istega portugalskega časopisa je bila vest o „uranidu“ brez podlage in so štirje kmetje videli postavi iz svetovja le v svoji živahni domišljiji.

V MARIJINEM DUHU ZA KRISTUSA KRALJA!

Z UDELEŽBO NA MARIJANSKEM KONGRESU V SOBOTO IN NEDELJO DOKAŽIMO ZVESTOBO NAŠI KRALJICI, DA NAM IZPROSI

LJUBEZNI - PRAVICE - MIRU!

Politični teden

Po svetu . . .

Veliki skupni manevri šestih držav severnoatlantske zveze.

Začeli so se obsežni skupni manevri letalskih, kopenskih in pomorskih sil šestih držav Severnoatlantske zveze — Danske, Francije, Holandije, Norveške, Kanade in Velike Britanije. Manevri bodo trajali do 3. oktobra. Pri njih bodo posebno preizkušali koordinacijo letalskih, kopenskih in pomorskih operacij z različnimi poveljstvi, pa tudi uspešnost mornariške zaščite za plovbo po ladjah in letalih.

Ena stran je „modra“, druga pa „oranžna“. Poveljstva „modrih“ bodo imela nalogo obvarovati svoje pomorske spremljave pred napadi podmornic in letal „oranžnih“ sil. Manevri bodo porazdeljeni v pet časovnih stopenj in vsaka bo označena s posebno šifrirano besedo. Manevri se bodo razvijali na morju pred južno norveško obalo, v vodah severne Norveške ter na področju okrog Trondheima, v danskih vodah in na obalah, okrog Britanskih otokov in v Rokavskem prelivu.

Manevre vodi vrhovni poveljnik atlantskih pomorskih sil admiral sir Michael Denny, poleg njega pa tudi vrhovni poveljnik za severno Evropo general sir Robert Mansergh in letalski maršal sir John Boothman, vrhovni poveljnik letalstva za vzhodno atlantsko področje.

Pomoč britanskega letalstva žrtvam alžirskega potresa.

Neko tovorno letalo britanskega vojnega letalstva je v dogovoru z britanskim Rdečim križem pripeljalo v Alžir 5 ton kondenziranega mleka in druge potrebne preskrbe za otroke, ki so zbežali s potresnega področja. Pomoč je bila poslana na posebno prošnjo francoskega Rdečega križa.

Glavna skupščina ZN je spet odložila razpravo o kitajskem zastopstvu.

Deveta Glavna skupščina ZN je sprejela sklep, da na sedanjem zasedanju ne bo razpravljala o kitajskem zastopstvu. Ta predlog so dale Združene države, kakor tudi še lani na osmem zasedanju Glavne skupščine. Zanj je glasovalo 43 držav, proti 11, 6 pa se jih je glasovanja vzdržalo. O predlogu so glasovali kmalu potem, ko se je deveta Glavna skupščina sestala.

Rezultat glasovanja je bilo možno uganiti že vnaprej, ko je Glavna skupščina s 43 glasovi odločila, da da temu ameriškemu predlogu prednost pred sovjetskim predlogom, da bi izključili zastopstvo nacionalistične Kitajske in ga nadomestili s komunističnim. Proti je glasovalo sedem držav, pet pa se jih je glasovanja vzdržalo.

Preučevanje zadnjih francoskih predlogov je po ameriškem mnenju potrebno.

Medtem ko strokovnjaki preučujejo Mendes-Franceov novi načrt za evropsko obrambo, je prav, da si razjasnimo edinstveno zmedeno vzdušje, ki vlada v Franciji. Skušajmo si razložiti njen notranji politični položaj. Danes je vsaka država ujeta v dve fronti, tudi naša, trdi ameriško časopisje.

Načrt o Evropski obrambni skupnosti je dejansko povzročil cepitev v skoro vseh francoskih političnih strankah, razen pri komunistih. Francija ima sistem vlade, ki je kot nalašč pripraven za komuniste. Francija ima namreč šibko izvršno in teoretično močno zakonodajno oblast, ki pa je seveda razbita na mnogo strank in zato ne more pokazati skladne ali odločilne moči.

Ko je prišlo v ospredje vprašanje nemške oborožitve in suverenosti, je to šibkost v sami zgradbi narodnega predstavnitstva še poslabšala enako ostru cepitev in neodločnost med francoskim ljudstvom. Sicer tako logični Francozi so postali ob tem vprašanju nepreudarni in čustveni. Ko je potem 30. avgusta prišlo do usodnega glasovanja, so seveda odločitve raznih strank v parlamentu bile odraz le tega zmedenega položaja, medtem ko je ministrski predsednik imel pred sabo drugo pot.

Ta položaj še vedno traja. Ministrski predsednik Mendes-France je hotel najti tako rešitev, ki bi ustrezala zahtevam prizadetih narodov, hkrati pa bi njemu zagotovila parlamentarno večino. Načrt za tako rešitev zasluži podrobno in potrpežljivo preučitev. Toda naj bi bila potrpežljivost za vse prizadete sedaj še tako težka, je zelo potrebna.

V sedanjem trenutku vlada v zahodnih zadevah izredna zmešnjava. Združene države niso edina država, ki doživlja težko novo iskanje v svoji politiki. Ko je francoski parlament odklonil načrt za Evropsko obrambno skupnost, je bilo od vseh strani slišati, da je sedaj na Franciji, da pokaže drugo rešitev. Ministrski predsednik Mendes-France je poskusil to napraviti in gotovo ni hotel reči: „Če hočete, vzemite to, ali pa nič“. Poskus iz prejšnjega tedna, da bi osamili Francijo, je bil nevaren in nepotreben. Sedaj pa, ko Francija nastopa z novo potezo, je treba njene predloge skrbno preučiti.

. . . in pri nas v Avstriji

Še se spominjamo, da je pred letom nastala vladna kriza zaradi tega, ker je finančni minister zahteval v predloženem državnem proračunu večjo štednjo. Krizo so ministri preboleli, tako zvani Kamitzov kurz (Kamitz-Kurs) pa se je le obnesel in finančno stanje države se je ustalilo, še več, izvozna bilanca je zdaj celo aktivna. Zato pa je letos šlo tudi dosti bolj gladko.

Osnutek državnega proračuna

sta obe vladni stranki pretekli teden sprejeli. Proračun izkazuje še nekaj primanjkljaja, vendar je upati, da bo izravnano z višjimi dohodki, ki jih pričakujejo predvsem zaradi tega, ker vlada v gospodarstvu ugoden razvoj. Utemeljeno je to pričakovanje tudi zato, ker že beležijo precej višje davčne dohodke. Posebno pozdravljajo proračunsko visoko postavko za investicije, ki bodo znatno pripomogle k znižanju brezposelnosti.

V tej zvezi naj omenimo, da so pretekli teden na Dunaju odobrili

za Koroško še dodaten kredit 10 milijonov šilingov

za zvezne ceste. Ta denar bodo uporabili v glavnem za ceste na zgornjem Koroškem. Samo majhen del bo šel za ceste iz Grebinja v Labodsko dolino. Ljudje po naših krajih se upravičeno sprašujejo, kdaj bodo prišle na vrsto tukajšnje ceste. Saj so potrebne popravila ceste po Rožu ali pa cesta iz Grabštajna na Železno Kaplo.

Razveseljivo je, da so se spomnili nečesa

O težavah v Čile

Časopis „New York Times“ prinaša članek z naslovom „Čile v težavah“, v katerem pravi:

„Vse težave, ki mučijo države latinske Amerike, so se zdaj osredotočile v Čilu. Inflacija je v največjem zaletu — z vsemi običajnimi nesrečami, ki jih prinaša delovnemu ljudstvu in potrošnikom. Gospodarstvo države, ki je bilo v mnogočemu vezano na izvoz bakra, se krha zaradi zmanjšanja svetovnega povpraševanja in manjših cen, ki jih sedaj svet lahko nudi za to surovino. Tako je prišlo do velikega trgovinskega primanjkljaja in velikega primanjkljaja v državnem proračunu. Zmanjkovati je pričelo žita in denarja je malo, da bi žito uvažali.

Tem težavam se pridružujejo težave v politiki. Predsednik Ibanez se močno trudi, da bi ostal v demokratičnih mejah in Čile je res lahko ponosen, da je ena mnogostevilnih pravih demokracij latinske Amerike. Toda predsednik nima strankarske večine v kongresu. Njegova vlada namreč sloni na šibki koaliciji, ki je le oportunistično zavezništvo skrajne levice in skrajne desnice. V zadnjih tednih je general Ibanez poskušal dobiti izredna pooblastila za šest mesecev, toda sovražni kongres mu jih ni dal. Sedaj je vlada proglasila obsedno stanje, teoretično pač zaradi položaja v rudnikih bakra, kjer že cel mesec trajajo resne stavke. Politična opozicija pa vidi v tem začetek nekakšne diktature.

Končno pa, kar je višek v tej vrsti nesreč, je treba povedati, da je komunizem v Čile sorazmerno močnejši kot v kateri koli drugi državi latinske Amerike. Genijo, da šteje čilska komunistična partija kakih

drugega, kar je naše ljudi, ki imajo zemljo ob Belu, desetletja mučilo. Leto za letom je Bela odnašala plodno zemljo

in je kot nebrzdan hudournik delala večših milijonsko škodo. Zdaj so končno sklenili, da jo bodo regulirali. Z delom bodo začeli pri Miklavčevem. V več letih bodo načrtno zgradili jezove do Drave. Dela bodo letno stala okoli 300.000 do 400.000 šilingov. Bela teče v tem predelu skozi občini Žitara ves in Galicija.

Pogajanja z Rusi

zaradi gradnje avtoceste Solnograd — Dunaj so končana. Rusi so privolili, da smejo Avstrijci z deli začeti tudi v Nižji Avstriji. Ta cesta je v glavni postavki državnega investicijskega načrta.

Na Dunaju

so premestili dr. Erharta, državnega tožilca pri mladinskem sodišču. Bil je posebno strog cenzor raznih pisanih in risanih publikacij, ki so škodovala javni morali. Vnel se je zaradi tega hud boj, ker so posegale vmes posebno katoliške organizacije.

Na Koroškem

pa je dvignila prah odstranitev dr. Pfelegerja, ki je bil okrajni glavar za okraj Celovec. OeVP in VdU sta očitala, da je dr. Pfelegerl bil žrtev strankinega diktata SPOe. Tu zopet trdijo, da je presamolastno nastopal, kar bi v svoji funkciji ne smel.

Razburil je tudi atentat v Celovcu,

o katerem smo že v zadnji številki našega lista poročali. Žrtev napada je bil načelnik bolniške blagajne Feik. Strel, ki ga je zadel, pa ni veljal njemu, marveč zdravniku dr. Lampitschu. Atentator je menil, da mu je zdravnik poslabšal zdravstveno stanje, ker ga baje ni pravilno zdravil. V tej zadevi še teče preiskava. Načelnik Feik je že precej okreval.

Prerekanje med vladnima strankama v tej zadevi je treba gledati bolj v luči bližnjih volitev v Delavsko zbornico.

Prireditve v okviru

Marijanskega kongresa

so se pričele, kot na drugem mestu obširneje poročamo. V soboto pa so odprli tudi

1. koroške visokošolske tedne.

V tem okviru predavajo predvsem profesorji graške univerze. To prireditve nameravajo ponoviti vsako leto. Graška univerza se za to prireditve zelo zanima. Saj vidi v Koroški svoje naravno zaledje in bi rada koroške študente nase navežala.

Za bolgarsko neodvisnost

Predsednik Eisenhower je ob obletnici smrti Nikole Petkova, bolgarskega patrioti in voditelja opozicije proti komunistični vladi, poslal Georgiju Dimitrovu, predsedniku Bolgarskega narodnega odbora v Washingtonu, poslanico, v kateri navaja:

„Pošiljam tople pozdrave vsemu svobodoljubnemu prebivalstvu Bolgarije, ki se 22. septembra spominja junaške smrti velikega patriota Nikole Petkova.

Junaštvo Petkova navdaja s pogumom vsakogar, ki moli za zmago svobode nad trinoštvom. On ni samo simbol ljubezni bolgarskega naroda do svojih narodnih izročil in njegove odločnosti postati znova neodvisen, ampak je tudi bleščeč simbol vseh ljudi, ki želijo biti svobodni.

Ob sedmi obletnici smrti Nikole Petkova pošiljam bolgarskemu narodu to poslanico simpatije in razumevanja. Želim mu povedati, da je ameriški narod prepričan, da bo bolgarski narod končno dosegel svojo neodvisnost in svobodo.“

ONSTRAN ŽELEZNE ZAVESE

Teorija in praksa. V neki tovarni v Rdeči Delti, ki so jo nedavno Francozi odstopili Hočiminhu, je ostalo nekaj delavcev, že starih komunistov. Ko jih novi ravnatelj vidi vse žalostne, jim zakliče: „Kvišku srca, mislite na bodočnost! Do zdaj ste poznali komunizem le v teoriji, zdaj ga boste spoznali tudi v praksi.“

„Saj to je tisto.“

SLOVENC

doma in po svetu

Slovenska akademija znanosti in umetnosti v Ljubljani je izdala delo prof. Rajka Nahtigala „Staroruski ep Slovo o polku Igoreve“, literarni spomenik kijevske Rusije, ki je nastal med leti 1185 do 1187.

V Mariboru se je 24. septembra pričel II. kongres slovenskih geologov, ki ga je otvoril s pozdravnim nagovorom podpredsednik slovenskega geološkega društva prof. dr. Svetozar Ilesič. Posebno zanimivo je bilo predavanje prof. Zgonik Mavricija z naslovom „Drava kot hidroenergetski viš“, ki je obravnavalo ugodnosti izkoriščanja Drave v Dravski dolini severno in nižje od Maribora za gradnjo posebnih vodnih elektrarn.

Prešernovo gledališče v Kranju, ki je že peto leto poklicno gledališče, je pričelo svojo letošnjo sezono z delom holandskega režiserja, igralca in pisatelja Hansa Tiemayerja „Mladost pred sodiščem“. Drama je naturalistična podoba življenja, skoraj samo stenografski zapiski sodnega procesa proti trem mladim ljudem, osumljenim političnega umora. Režijo je vodil Mirč Kragelj.

V Slatini Radencih so igrali na prostem „Miklovo Zalo“, igralcev je bilo blizu 100. Za uprizoritev je kazalo ljudstvo iz bližnje in daljne okolice veliko zanimanje in se je nabralo okrog štiri tisoč gledalcev. Napeta pozornost in dolgotrajno ploskanje gledalcev sta nagradila požrtvovalne igralce.

Pisatelj Danimir Feigel, čigar literarna humoristična dela so dobro znana posebno na Primorskem, je slavil 75-letnico rojstva. Feigel je v času borbe s fašizmom ostal in vztrajal v Gorici in skrbel za koledar in knjige Goriške matice.

ANGLIJA

Slovenci v Angliji so začeli zbirati prispevke za svoj dom v Londonu, v katerem naj bi bila pod streho vsa slovenska društva in v katerem bi bila tudi kapelica za stalno slovensko službo božjo.

BELGIJA

V smislu določil papeške konstitucije „Exul familia“ o ureditvi dušnega pastirstva med izseljenci, je sveta stolica odobrila dosedanje delo slovenskih izseljenških duhovnikov v Belgiji g. Vinka Zaklja v Liège-u in g. Zdravka Revna iz Charleroi-a ter jima poslala potrebne listine za vršitev te službe v bodoče.

KANADA

V Torontu dela pri gradnji slovenske cerkve lepo napredujejo. Cerkev so že pričeli pokrivati in upajo, da bo v pozni jeseni blagoslovljena in izročena svojemu namenu. Čeprav cerkvena stavba še ni dograjena, dela lep in privlačen vtis. Posebno mogočno je pročelje s stopniščem. Pod njim peljejo stopnice v zelo prostorno dvorano, v kateri bodo lahko namestili preko 500 sedežev. Dvorana je tako visoka, da bo lahko služila tudi orodnim telovadcem. Pred dvorano je prostor za kuhinjo in še posebna soba, nad odrom pa sta še dve sobi.

Slovenec Milko Bambič se razen s slikarstvom zabava tudi z urami. Sestavlja je n. pr. majhno budilko, ki te zbudi tako, da te pocuka za lase. Letos spomladi pa je sestavil izredno majhno uro — v premeru meri le 1 cm —, ki ne zaostaja za drugimi zapestnimi urami v ničemer razen v ceni. Stane namreč manj kot druge.

ZDRUŽENE DRŽAVE AMERIKE

V mestu Columbus v državi Ohio je bil od 27. avgusta do 3. septembra redni vsakoletni velesojem, ki je bil letos za stoletnico te države prav posebno skrbno pripravljen. Velesojem je imel poleg gospodarske strani tudi poseben oddelek za upodablajočo umetnost: slikarstvo, kiparstvo, grafiko. Od Slovencev je bil zastopan kipar France Gorše, ki ima svojo umetniško delavnico sredi slovenske naselbine v Clevelandu. Razstavljen je bil njegov simbolični kip „Jesen“ v lesu in keramika, ki predstavlja „Petelina“.

KANADA — PRIBEZALIŠČE KOMUNISTOV

Odkar so začeli v Ameriki z uvajanjem strogih zakonov proti komunistom, pričakujejo, da bo Kanada tista dežela, v kateri si bo veliko komunistov po tej ali drugi poti poiskalo svoje zatočišče. Nekateri izvedenci v poznanju komunistične ilegale že danes trdijo, da se nahaja v Kanadi glavni stan komunističnih agentov v obeh Amerikah.

Korošci, zavarujte pri K'ALABRAND!

(Koroška deželna zavarovalnica za škodo po ognju)

Celovec - Klagenfurt, Alter Platz 30

Tel.: 18-46, 18-47

V morju in na soncu

(Drugo pismo iz Alassia. Piše Alojz Vauti)

Naj bo tuji svet še tako lep, del srca še vedno ostane v domovini. Dokaz za to je moje veselje nad „Našim tednikom“, ki je prišel tudi semkaj za menoj. Naj Vam, dragi čitatelji našega lista, zato zopet napišem pismo. Če ga kdo ne mara brati, mu prav nič ne zamerim.

V prvem pismu sem hvalil tukajšnje domačine, da se ne polastijo raznovrstnega blaga, ki je razstavljeno kar na ulicah. A mednarodni žepni tatovi in vlomilci, ki jih po velikih mestih in letoviščih nikjer ne manjka, so tudi tukaj velikopotezni. Vozi-jo se kot bogataši v lesketajočih se avtomobilih in po izvršeni tatvini z mastnim plenom brez sledu izginejo. Nedavno so ponoči vlomili v neko vilo in odnesli bogati gospe dva milijona lir.

Spominjam se, da sem nekoč v cerkvi na Brezjah bral napis, ki je opozarjal pred žeparji: — „Romarji, pazite na svoj denar!“ — Previdnost je povsod na mestu; v Italiji, kamor prihaja leto za letom mnogo tujcev, pa še posebno. Zlasti Rim je na slabem glasu zaradi prefriganih žepnih tatov. Zelo radi izrabljajo gnečo, ki jo včasih namenoma povzročijo in spretna tatinska roka ti seže po denarnico v žep, da tega prav nič ne opaziš; ali pa ti prereže jopič nad žepom, da pride do tvoje listnice, ženskam najrajši izmakne torbico, včasih se polasti tudi tvojega kovčka — na razne načine vršijo žeparji svojo nečedno obrt. Na potovanju bodi torej pazljiv! Ne imej vsega denarja v eni denarnici, marveč le toliko, kolikor ga sproti potrebuješ, ostalega pa nosi na varnem mestu, najbolje v vrečki na traku, ki jo obesiš okoli vratu pod obleko.

Tukaj so vinorodni kraji. Dobiš vina vseh vrst. Ko hodim po ozkih ulicah, mi iz pritličnih prostorov dahne v nos opojni vinski duh. Pijanega človeka pa tu še nisem videl. Večkrat se spomnim, kako je v naši koroški deželici; ob nedeljah in še ob plavih ponedeljkih vidimo toliko gugajočih se bark!

Že v vlaku sem opazil in tudi tukaj vidim, da italijanski očetje zelo skrbijo za svoje otroke, se z njimi igrajo, pogovarjajo in jim strežejo. Na prehodu nosi oče otroka na svojih rokah, da mati lažje hodi. Tako se lepo izraža ljubezen do otroka in viteška obzirnost do žene.

V gostišču nam pri mizi streže kitajsko dekle. Da, zares, prava Kitajka s poševnimi očmi. Sestre frančiškanke delujejo tudi v misijonih. Pred šestimi leti je sestra misijonarka pripeljala s seboj devetletno kitajsko siroto. Ime ji je Loretta. Kitajsko ne zna več govoriti, pač pa še zna kitajsko moliti zdravomarijo.

V nedeljo, 12. septembra, smo obhajali v hiši redko slovesnost: zlasti jubilej prednice sester frančiškan — petdesetletnico njenega redovništva. Dopoldne je bila v cerkvi slovesna služba božja. Pevski zbor gojenk je lepo pel mašo skladatelja frančiškanskega patra Rossa iz Turina. Ta je sam prišel vadit in vodit zbor. Sodelovala je tudi neka „signorina“ iz mesta s prijetnim, obsežnim sopranom. Popoldne je bila akademija v dvorani. Skladatelj je igral nekaj skladb na pianinu, nekajkrat je spremljal samospeve sopranistke. Ta je večkrat prišla z glasom zelo visoko, da je po mojem nestrokovnjakem okusu bilo petje že bolj cviljenje; vsakokrat sem ji ploskal tudi jaz, pa le od veselja, da je končala. Zelo pa mi je ugajalo petje otroškega zbora na odru. V rdečastih krilih in belih blazah so bile deklice na razsvetljenem odru kakor angelčki. Pogrešal pa sem na tej akademiji čestitke v obliki deklamacije, govora ali prizora.

Tudi pri kosilu se je pokazalo, da je v hiši velik praznik. Godilo se mi je skoraj tako kakor nekdanj slavemu dunajskemu pridigarju Abrahamu a santa Clara, ki je bil slovit in originalen govornik, pa tudi znan, da je rad jedel pišeje. V tem oziru mu je malo podoben pliberški gospod Lenart, ki ima nekaj višnjevega pod brado. Nekoč je bil Abraham povabljen na cesarski dvor na kosilo. Jed za jedjo je prihajala na mizo in vsake si je Abraham izdatno privoščil. Nazadnje, ko so bili vsi prepričani, da

je sit do grla, pa prinesejo služabniki in postavijo predenj še velikega ocvrtega piščanca. Cesar in dvorjaniki se na tihem mu- zajo misleč, v kaki zadregi bo. Toda Abraham ne gleda dolgo piščanca pred seboj, loti se ga in vsega pospravi v svoj želodec. Vsi se mu čudijo. On pa se obrne k cesarju in mu razloži: „Veličanstvo! Mislite si, da je stolna cerkev sv. Štefana nabito polna ljudi. Tedaj se pripelje Vaše veličanstvo in hoče v cerkev. Prav gotovo bo v cerkvi še prostora za Vas. Istotako mora biti za piščanca še prostora v polnem želodcu.“

Na ta dogodek sem se spomnil pri kosilu, ko so prihajale jedi na mizo: najprej dvojna „antipasta“ (= predjed): šunka, polita z aspikom, pečeno meso in jetra s pečeni krompirjevimi rezanci in gobami. To je bil šele uvod k pravemu kosilu, pa sem bil že tega sit. Sledila je juha z jajčno kašo, nato pečen pišej s kuhano in surovo solato, torta, grozdje in breskve. Vina seveda tudi ni manjkalo.

Ne bi si bil mogel zapomniti vseh teh jedi, pa moja gospodinja ima za take stvari boljši spomin in tako morem koroškim gospodinjam podrobno navesti jedilnik tistega slavnostnega kosila.

Če je želedec zdrav, ima dober tek in rad sprejema hrano. Pa tudi svojo glavo skušam napolniti z znanjem italijanskega jezika. To pa ne gre tako gladko. Želja (ne: žej!) je sicer močna, a na stara leta duh ni več tako gibčen in spomin popušča. Za silo sem se iz knjige in iz razgovorov vendar že toliko naučil, da mnogokaj razumem. Danes sem bil že celo za tolmača.

Zadnji teden dopusta poteka. Ko boste to brali, bom že spet v Selah, če Bog da.

A rivederci! Na svidenje!

Očetova zadnja volja

V majhnih ribišk vasicah na južni francoski obali živijo revni ljudje. Njihovo življenje je vsakdanje in preprosto; redkokdaj se zgodi kaj posebnega.

Vasica Les Saintes Maries de la Mer pa je tole doživela:

Stari Girard je bil stiskač, ki je vse življenje skoparil, z vsemi mogočimi stvarmi trgoval, lovil z dvema čolnoma ribe na morju, vodil tujce in ob nedeljah pomagal pri bikoborbah. Vendar je veljal za reveža in je stanoval s svojim odraslim sinom Jeanom v hišici, ki je imela dve izbi in kuhinjo.

Ko se je pred dvema letoma vlegel na smrtno posteljo, je poklical Jeana k sebi in mu govoril:

„Ničvreden sin si. Še tisto malo denarja, ki ga pri svoji nemarnosti zaslužiš, zapiješ v gostilni. Hudič te je z alkoholom omamila in ne boš storil dobrega konca. Jaz umiram iz skrbi zaradi tebe. Predno pa zatisnem oči, mi moraš obljubiti: Ko boš čisto na koncu in ne boš videl nobenega izhoda več, potem pojdi in se obesi na železni klin tam v kotu. Skrbim, da ne bo imel orožnik s teboj opravka, in ohrani vsaj čisto ime. Zato se obesi tam na klinu! Sam sem ga zabil v steno kot zadnji dokaz svoje očetovske

ljubezen in dolžnosti. Če mi to obljubiš, bom laže umrl. Mi hočeš obljubiti?“

Tem besedam se Jean ni mogel upirati in je z glasom, ki so mu ga solze dušile, obljubil, da se bo obesil, ko bo zanj vse končano. Z vzdihom olajšanja se je stari Girard poslovil od tega sveta.

Sin se ni poboljšal, zahajal je še dalje v gostilno in pijan spal pod milim nebom. Ko je že posteljo zastavil, je vzel gostilničar na račun oba čolna in potem še hišo. To je zadostovalo do zadnjega. Ko gostilničar svojemu prijatelju Jeanu nič več ni hotel dati in ga je postavil enostavno na cesto, se je Jean v svoji zapuščenosti in treznosti spomnil obljube, ki jo je bil dal očetu. Zahvalil se je očetu za skrb in se namenil pustiti gostilničarju poleg hiše še svoje truplo.

Jean je šel in vzel vrh ter jo pritrdil na železni klin v kotu. Vse je delal zelo počasi in premišljeno. Toda ko je z zanjko okrog vratu skočil s stola, se je zgodilo nekaj izrednega. Namesto da bi svojo dušo izdihnil, kot je pričakoval, je trdo padel po tleh in nanj ni priletel le železni klin, ampak tudi omet in kamenje se je usulo in mu pošteno obunkalo glavo.

Ko pa se je — še vedno z zanjko okrog vratu — dvignil, da bi videl vzrok svojega ponerečenega poskusa, je odkril v steni luknjo, v kateri sta stala lesona skrinjica in lončen lonec. Oba sta bila polna okrasja in raznovrstnih denarnih papirjev v funtih in dolarjih: domačemu denarju stari Girard, ki ga nihče ni bil imel za bogatega, ni veliko zaupal. Tedaj so se Jeanu od ginjenja usule solze po licih. Spoznal je očetovo dobroto in modrost, se zahvalil za pravi pouk, ki mu ga je bil oče dal in se zarekel, da ne bo nikoli več prestopil gostilniškega praga.

Namesto da bi šel in od gostilničarja odkupil čolna in hišo, ga je popadla taka jeza, ko je šel mimo gostilne, da je stopil vanjo in vse na drobno stolkel, noben kozarec in noben stol ni ostal cel. Nazadnje se je lotil še gostilničarja, da so ga morali spraviti v bolnico.

Tako je Jean kljub vsej skrbi, da bi ohranil čisto ime, imel opraviti z orožniki.

200-letnica Kolumbijske univerze

Svečanosti, ki bodo prihodnji mesec v proslavo 200-letnice ustanovitve kolumbijske univerze se bodo med drugimi udeležile tudi naslednje odlične osebnosti: angleška kraljica-mati, nemški kancler Adenauer, indijski podpredsednik Radakrišman, belgijski zunanji minister Spaak, bivši glavni tajnik Organizacije ameriških držav Alberto Lleras; rektor bolonjske univerze, ki je najstarejša na Zahodu, Felice Bataglia, ki bo obenem zastopal italijanskega ministra za vzgojo, in dr. Pierre Donzelot v zastopstvu francoskega ministrstva za vzgojo.

Vse jim pride prav

Pred nedavnim je radio Moskva naznanilo, da je bila ena najlepših katoliških cerkva v starem Petrogradu spremenjena v brezbožni muzej. Je to 150 let stara katedrala, ki je bila v stari carski Rusiji narodni spomenik, vse doslej v Sovjetski zvezi pa pod zaščito akademije znanosti in umetnosti. Sedaj je spremenjena v muzej „Zgodovine papeštva in inkvizicije“. Omenjeno radijsko naznanilo pravi, da razstava kaže „reakcionarno naravo katoliške vere.“

Manjše propagandne razstave pa v okviru splošne protiverske gonje krožijo tudi po vseh važnejših prometnih žilah Sovjetske zveze. Po reki Anagara v vzhodni Sibiriji pluje ladja z razstavo brezbožnih knjig in filmov, ki jih kažejo prebivalstvu obrežnih mest. Tudi na transbajkalski železniški progi je rednim vlakom priključen propagandni voz z razstavo „Vera je sovražnik znanosti in napredka“.

POPRAVEK

V zadnji številki nam je v članku „Novi glasovi“ na 3. strani tiskarski škrat ponagajal.

Stavek v tretjem stolpcu se pravilno glasi: „Cela naselja so bila čisto nemška in cela naselja čisto slovenska, temu nasprotno so bili Italijani v velikj manjšini.“

FRAN ERJAVEC, PARIZ:

KOROŠKI SLOVENC

(7. nadaljevanje)
VII.

SLOVENSKA KARANTANIJA POD FRANKI

V prvih desetletjih frankovske nadoblasti, to je skoro v vsej drugi polovici VIII. stol., se meje slovenske Karantanije niso mnogo spreminjale. Obsegala je približno severni dve tretjini celotnega tedanjega slovenskega narodnega ozemlja, t. j. ozemlje skoro vseh Vzhodnih Alp. Na zapadu so mejili na Karantanijo Bavarci, pokrajinam na vzhodu in na jugu od nje so pa gospodovali vnovič Obri, a na jugozapadu so mejili na Slovence Longobardi. Z drugimi besedami bi lahko to stanje izrazili takole: slovenska Karantanija je v začetku druge polovice VIII. stol. obsegala vso današnjo Koroško, južnovzhodni kot Tirolske (okoliš Lienza), južne predele Zdornje in Spodnje Avstrije in skoro vso severno in srednjo Štajersko, razen Slovenskih goric ter Ptujkega in Murskega polja.

L. 768. je zavladal Frankom njih najznamenitejši vladar Karel Veliki (768 — 814), ki je prinesel v to stanje prav bistvene spremembe. Osvojil je najprej (l. 774.) vse longobardsko kraljestvo, nekaj let za tem je iztrgal Bizantincem Istro in skoro istočasno (l. 788.) je zatrl tudi dotedanjo obsežno samostojnost Bavarske ter jo tesno vključil v svoj lastni državni sklop. Vzporedno s to vključitvijo Bavarske je šla tudi tesnejša povezava slovenske Karantanije s frankovsko vladavino, vendar je po vsej priliki ta še nadalje uživala svojo notranjo upravno avtonomijo z domačimi knezi na čelu.

Ko je Karel Veliki na ta način razširil, zaokrožil in utrdil južnovzhodne pokrajine svoje obsežne države, je napočil tudi trenutek, da stre še zadnjega neprijetnega nasprotnika na svojih južnovzhodnih mejah, to je Obre. Vojna se je začela l. 791. in je trajala celih dvanaest let. Frankovske južne armade je vodil Karlov sin Pipin in med njimi so se borile tudi slovenske karantanske čete, a razen teh še čete nekega Vojnimira, ki je bil najbrž

poglavar kakega slovenskega rodu s poznejše Kranjske ali Spodnje Štajerske. Do odločitve v tej vojni je prišlo šele l. 796., ko je prodrla Pipinova armada prav v osrčje obrske države med Donavo in Tiso. Tam je razdril njih utrjena gradišča, jim ugrabil neizmeren plen in padlo je vse obrsko plemstvo. S tem je bil zadan Obrom poslednji, smrtni udarec in v naslednjih letih se je vršilo potem samo še preganjanje in zatiranje manjših obrskih oddelkov na obširnem zavzetem prostoru. Vzhodne meje frankovske države so se po tej zmagoviti vojni pomaknile globoko na ogrske ravnine, dosegle pri Mohaču celo Donavo in segle prav do Srema.

Ta obrsko-frankovska vojna je bila največjega pomena tudi za Slovence, kajti ona jih je za vedno rešila naddvestoletnega obrskega jarma in končno vse združila v veliki frankovski državi Karla Velikega, ki je bil l. 800. kronan za cesarja. Neposredna posledica je bila tudi ta, da so bili odslej hitro pokristjanjeni še tisti slovenski predeli, ki so bili dotlej pod neposredno obrsko oblastjo in zato mednje še niso mogli prodreti krščanski misijonarji. Razen tega so postale z uničenjem obrske sile prazne tudi velike pokrajine v Panoniji (sedanji zapadni Ogrski), zato se je v tej dobi mnogo karatanskih Slovencev preselilo iz tsnih, in malo rodovitnih alpskih dolin na plodne panonske ravnine.

Toda zedinjenje vseh Slovencev in vsega tedanjega slovenskega ozemlja je ostalo vendarle nepopolno. Karel Veliki je namreč razdelil južnovzhodni del svoje države upravno v dve veliki pokrajini: Vzhodno krajino in Furlansko krajino. Prva je obsegala vse frankovsko ozemlje med Dravo in Donavo, druga pa vse ozemlje južno od Drave s Furlanijo in vse pokrajine vzhodno od te. Tako je bilo torej slovensko ozemlje razdeljeno v dva velika dela in skoro vsa Karantanija je spadala k Vzhodni krajini. Na čelu vsake pokrajine je stal poseben prefekt in njemu so bili potem neposredno podrejeni tudi glavarji manjših predelov, torej tudi slovenski karantanski knezi. Vsak teh predelov je pa vendarle še nadalje ohranil svojo lastno notranjo upravo. V Karantaniji so nam znani za zgoraj omenjenim knezom Valtunkom

(Prešernov „Krst pri Savici“ nazivlje tega Valjhum) še slovenski knezi po imenu Pribislav, Semika, Stojmēr in Etgar.

Vzporedno s to političnoupravno razdelitvijo je šla tudi cerkvenoupravna. Kakor smo že slišali, so bile južne slovenske pokrajine pokristjanjene od oglejskih misijonarjev, severne pa od salzburških. Sicer med obema cerkvenima središčema dotlej še ni prišlo do kakih sporov glede njih področja, a da se vendarle ustvari v tem pogledu popolna jasnost, je bilo za časa obrsko-frankovske vojne l. 796. v Pipinovem glavnem stanu med oglejskim patriarhom in salzburškim nadškofofom dogovorjeno, da naj tvori Drava tudi mejo med obema cerkvenima področjema. S tem je bila celo sama Karantanija razdeljena med dve cerkveni provinci. To rešitev je zaradi spora, ki je šele sedaj nastal med Salzburgom in Oglejem, sedem let nato potrdil tudi sam Karel Veliki in je bila za ves nadaljni razvoj verskega in cerkvenega življenja največje važnosti, kajti pri njej je ostalo potem skoro tisoč let, to je prav do cesarja Jožefa II. Ravno ta cerkvena in že poprej omenjena politična razdelitev Karantanije nam pa tudi kaže, da že v tisti dobi, ko so igrali zemljepisni razlogi še vse večjo vlogo nego dandanes, Koroška nikakor ni bila „nedeljiva.“

Oglejski patriarhi so iz raznih razlogov svoje slovenske pokrajine potem trajno močno zanemarjali, dočim so se jim posvečali salzburški nadškofoje jako vneto. Virgilijev naslednik nadškof Arno je hodil izprva celo sam večkrat misijonarit med karantanske Slovence, pozneje jim je pa postavil (l. 799.) tudi on posebnega pomožnega škofa Teodorika in njemu sta sledila potem Oton in Osvald. Vsi so imeli svoje sedeže pri Gospe Sveti. Ti so ustanovili v Karantaniji prve župnije (Gospa Sveta, Tinje, Podkarno, Breže i. dr.) in raztegnili svoje misijonsko delovanje še daleč vzhodno od Karantanije, kjer se je prav tedaj (sredi IX. stol.) snovala druga samostojna slovenska država, Panonija, s knezom Pribinom in za njim njegovim sinom Kocljem na čelu. Tako je postala Karantanija pravo izhodišče za širjenje krščanstva tudi med Slovenci med Rabo in Dravo. (Nadaljevanje prihodnjič)

CELOVEC

Vsako nedeljo in praznik je v stari bogoslovni cerkvi v Priesterhausgasse nedeljska služba božja ob pol 9. uri.

Pripravljali odbor za Marijanski kongres sporoča:

VSEM UDELEŽENCEM
MARIJANSKEGA KONGRESA!

Še enkrat opozarjamo na posebne prireditve za slovenske vernike:

V soboto, 2. oktobra točno ob pol 2. uri popoldne so v stolnici pete litanije in blagoplov. V stolnici dobite kongresne knjižice, v katerih je natančen program in pa tudi vse pesmi in molitve za skupne prireditve. Za knjižice se bo pobiral offer 1.—šiling. Za večje darove bomo hvaležni.

Takoj po pobožnosti gredo tisti, ki imajo bele vstopnice k marijanski akademiji v koncertno dvorano. Vstopnine ni, pač pa se bodo pobirali prostovoljni prispevki za precej visoke stroške za to prireditev.

Ostali pa gredo med tem v skupinah, ki jih bodo vodili strokovnjaki, na razstave.

Ob 5. uri bo stanovsko zborovanje za može in žene. Tega zborovanja se lahko udeležijo tudi tisti, ki morda še nimajo modre (plave) vstopnice. Skušali bomo tudi za nje preskrbeti prostor. Tudi tu se bodo pobirali prostovoljni prispevki.

Za skupna prenočišča bo preskrbljeno in sicer samo preprosto na slami brez odeje in blazine. Vzemite zato s sabo toplo obleko.

Ostale prireditve so objavljene v kongresni knjižici in bodo oznanjene še posebej v stolnici.

OBVESTILO ZA ROŽ

Gospodinj! Obiščite KELAG-ov posvečevalni večer za električno kuhanje v Borovljah v gostilni Just v sredo, dne 6. oktobra, ob 8. uri zvečer in na Bistrici v Rožu v gostilni Inzko v petek, dne 8. oktobra, ob 8. uri zvečer. Vse drugo razvidite iz priloge.

NAD 40.000.000 šilingov

To je največja vsota, ki je kdaj bila v najboljšem denarju izplačana in ta bo izžrebana v prihodnji loteriji. Število srečk je znatno, tako da je stalno pomanjkanje kart še večje. Samo kdor hitro naroči, se lahko še udeleži žrebanja. V današnji številki je kot priloga prospekt poslovnice J. PROKOPP, Wien VI., Mariahilferstrasse 29. Prepričajte se o ponujenih prednostih.

ČASTNE DIPLOME

Pred kratkim se je vršil občni zbor koroškega deželnega združenja kovačev. Na tem občnem zboru so dobili sledeči kovaški mojstri častne diplome za dolgoletno samostojno izvajanje obrti:

Za 50-letno: Vincenc Ibounig, Podgorje.
Za 40-letno: Jožef Ostermann, Drbeša vas pri Pliberku; Franc Schumacher iz Zgoranje vasi.

Za 30-letno: Andrej Rož, Grabštanj; Vincenc Krenos, Loga vas; Franc Kurath iz Dobrle vasi; Franc Kuchling iz Grebinja.

Za 25-letno: Jožef Kitz, Tinje; Tomaž Kuschig, Dobrova; Albin Riepl, Šteben pri Globasnici; Janez Riepl, St. Jakob pri Vovbrahu.

BELA

Ker iz našega kraja le redkokdaj kaj slišimo, se moramo spet oglasiti v našem priljubljenem „Tedniku“. Pri nas smo prav malo občutili letošnjega poletja, ker je bil vedno dež in včasih tako močni nalivi, da nas je bilo kar strah. Krme pa smo dobili toliko kot že dolgo ne poprej. Tudi krompir je še kar dobro obroditel, drugi pridelki pri nas pa itak ne pridejo dostikaj v poštev. Živimo bolj od lesne industrije.

Šolski pouk se je že pričel. Letos je bolj malo otrok, ker jih gre vedno več v meščanske šole. Ker je novi duh napredne tehnike privedel tudi do nas, pridno delajo belski fantje in možje šoferski tečaj. Res se je treba modernizirati, da ne bomo zaostajali za drugimi.

Stari ljudje pravijo, da bo letos huda zima, ker mladi ljudje tako skupaj tišijo. Tako so pred kratkim stopili pri nas v zakonski stan kar trije pari: Prva se je poročila Angela Haller pd. Holerca in si izbrala mladega moža Tinija Raschun, doma iz St. Vida. Koj za tema sta se okorajžila mladi gozdni delavec Slavko Štebe in Micka Dobernig, doma iz Tinj. Tretji par pa sta bila tesar Pavli Dolinšek in šivilja Ivanka Klemenšek iz Solčave. Pavli si je z delom pridnih rok postavil lično hišico, zdaj mu je bilo treba tudi gospodinje. — Vsem novoporočencem želimo obilo sreče in božjega blagoslova na novi življenjski poti.

Za potrebo tudi zidamo. Tako je Toni Pavlič dal povečati in prizidati del hiše, da bo imel za trgovino večji prostor. Sedaj

Pri nas na Koroškem

ko ima tobačno trafiko, rabijo večje prostore. Posestnik g. Anton Gril, pd. Jegart s Plaznice je pri štajnerju na Jezerskem vrhu prenovil hišo v enonadstropno. Samo kopalnice bi bilo še potrebno, da bi se zopet imenovalo „Bad-Vellach“. Iz tega je razvidno, da Belani ne držimo križem rok, temveč, da se trudimo vsak po svojem. Drugič še kaj.

PEČNICA PRI LEDINCAH

Velika nesreča: Sredi meseca septembra se je pripetila pri nas nesreča, kakršne že dolgo ne pomnimo. Tokrat je obiskala Čemernjakovo družino in z izgubo mladega kmeta in gostilničarja Valentina Kristofa zasekala najhujšo rano v lepo družinsko življenje. Udarca za družino je še toliko hujši, ker sta šele pred kratkim umrli stari oče in mati in je moral nato prevzeti sin Valentin Čemernjakovo posetje.

Mladi posestnik je šel zvečer v svoj mlin, ki teče na vodni pogon, da bi zamlal še nekaj žita. Ko je napustil vodo na mlinsko kolo, je pomagal z rokami spraviti kamen v tek, dokler pač voda ni tako močna, da bi kolo gnala. Toda prej kot je Valentin pričakoval, je voda s silno hitrostjo zavrtela kolo. Pri tem pa je lopata mlinskega kolesa udarila mladega kmeta tako hudo po glavi, da so mu izstopili možgani in ga je udarec vrgel v vodo. Domačim se je čudno zdelo, da gospodarja tako dolgo ni bilo in ko so ga šli iskat, so ga našli mrtvega v vodi.

Zelo ga bodo pogrešali vsi sosede, prav posebno pa družina, ki je brez gospodarja. Izrekamo ji naše najprisrčnejše sožalje, rajnemu Valentinu pa, ki je okusil tudi grenka izseljeniška leta, naj bo domača zemlja lahka!

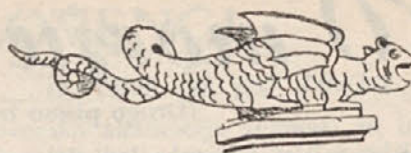
LOGA VES

Veselo in žalostno: V nedeljo, dne 19. 9., smo imeli prilžnost pozdraviti in častiti našemu dolgoletnemu dušnemu pastirju, sedaj dekanu v Velikovu, preč. g. Rihardu Kanduthu. Ponovil je tukaj svojo petindvajsetletnico mašništva v sredi svojih nekdanjih vernikov, pri katerih je ostal v dobrem spominu. Tudi on je obdržal Logaveščane, kakor se je izrazil v nagovoru, v lepem spominu. Božjo službo, katero je opravil g. jubilar ob asistenci, so olepšali domači pevci z ubranim petjem. Gospodu jubilaru želimo, da bi mogel še dolga leta delati v vinogradu Gospodovem in dočakati še zlati jubilej!

V četrtek, dne 23. septembra je bil pogreb komaj 44 letnega kmeta Maksa Černica pd. Pajra v Dobu. Bolehal je že par let na želodcu ter iskal pomoč pri zdravnikih, vendar je še do zadnjega časa, če tudi ne lahko, delal. V nedeljo, 19. t. m., so ga zapeljali v Celovec v bolnico, a je bilo že prepozno. Po zdravniškem pregledu so ga takoj vrnili domov, kjer je še isti dan umrl. Oče rajnega je bil leta 1915 na soški fronti težko ranjen in je potem komaj 34 let star v bolnici v Ljubljani umrl, njegov stari oče — slovenski logaveški župan — je pa umrl v 43. letu. Tako so šle tri generacije prežgode v grob. Rajni naj po trudapolnem delu mirno počiva! Ženi vdovi, sinu, bratu in sorodnikom naše iskreno sožalje!

ST. JAKOB V ROŽU

Po deževnem, mrzlem letu, ki je postal kmetske prevečkrat na preizkušnjo dobrih živcev pri obdelovanju in spravljaju, po vseh znakih tudi jesenskega sonca in toplote ne bo mnogo pričakovati. Lastovke so sorazmerno zgodaj odšle od nas in tudi pri ljudeh se kažejo znaki za zgodnjo in morda celo hudo zimo: Kar zaporedoma so vrgli s lece župnik oklice in svatje so se zbrali k praznovanju. Schüttelkopf Francej, Pokov v Veliki vasi, gospodarski svetovalec kmetijske zbornice si je izbral za svojo življenjsko družico Stingler Micko iz Bistrice in sta si minulo nedeljo v Marijini cerkvi na Otoku obljubila zakonsko življenje. Pri Gospej Sveti sta stopila pred poročni oltar Rudi Stornik iz Podgrada in Milica Samonik, hči Rekevega Tonija iz Podgrada; zakonsko zvezo pa je blagoslovil šentjakovski rojak France Kristof — kaplan v Tinjah. —

Filmi, ki smo jih videli . . .

Avstrijsko-jugoslovanska produkcija:

„POSLEDNJI MOST“

V celovškem mestnem gledališču in v „Volkskino“ je bila ta filmska umetnina istočasno na sporedu. Predstave v obeh kinodvoranah so bile stalno razprodane; to dejstvo samo že dokazuje velikansko zanimanje občinstva za film „Poslednji most“.

Film je bil odlikovan na raznih mednarodnih filmskih festivalih in glavna igralka Švicarka Maria Schell je prejela zlato lovoriko. Film je režiral eden najboljših nemških filmskih režiserjev Helmut Kräuter.

Film je vsebinsko in umetniško tako zanimiv in na visoki stopnji, da ga ne imenujemo zaman „najboljši avstrijski povojni film“. Avstrijski pa ni čisto točno povedano, saj ima pomembnejšo vlogo še Nemka Barbara Rütting, veliko pa je tudi jugoslovanskih igralcev.

Značilnost tega filma je med drugim v tem, da ni nobenih kulis, vse se odigrava v divje-slikoviti pokrajini okrog Mostarja, statisti so domačini — okrog 5000 kmetov, vojakov in drugih. Zelo posrečena novost je, da govore domačini — prebivalstvo in partizani — v domačem jeziku.

Vsebina filma sega v čas nemške okupacije Bosne in Hercegovine po kapitulaciji Italije. Toda pri tem ne gre v glavnem za kak vojaški film, čeprav so v njem borbe prikazane v vsej grozoti. Veličina tega filmskega dela je v njegovi osnovni ideji: zmaga človečanstva nad nacionalnimi in ideološkimi prepadi, ki ločijo ljudi, zmaga ljubezni do bližnjega nad sovraštvom.

Mlado nemško vojaško zdravniško ugrabijo partizani ter jo prisilijo, da opravlja pri njih zdravniško službo in pomaga ranjencem, ker njim primanjkuje zdravni-

Gostilna

v Pliberku išče natakarico,

ki dobro obvlada slovensščino in nemščino. Predpogoj marljivost in poštenost. Nastop s 15. oktobrom. Naslov in upravi lista.

kov. Zdravnica - Maria Schell vidi strašne razmere, trpeče in umirajoče ter ostane pri njih. Ko izbruhne tifus, gre s partizanko Milico v nemški tabor po zdravila. Vrne se in za hrabro dejanje ji dajo svobodo. Toda na mostu — na poslednjem, jo dohiti smrt.

Nepopisno lepi in ganljivi so prizori, ko obe strani ustavita ogenj, ko se med njima pojavi zdravnica, nositeljica vere v človečanstvo. Film je od začetka do konca tako napet, tako pretresljivo resničen, kot bi se pred človekom odgrnila zavesa spoznanja. Tisti, ki je ta film videl, bo imel dovolj vzroka se poglobiti. Film je obsodba vojne in velik doprinos k ideji zblizanja med narodi.

Trg sv. Duha bo avtobusna postaja

Pred nekaj dnevi so padla prva drevesa na Trgu sv. Duha (Hl. Geist-Platz) v Celovcu. Ker domači in tudi tujski promet vedno bolj naraščata, je bilo mesto prisiljeno dobiti neke nov prostor za avtobusno postajo. Trg sv. Duha, leži sredi mesta in je za ta namen najbolj primeren. Z delom so že pričeli. Posekati lepa in stara drevesa sicer ni idealno, toda je edina rešitev. Na mesto teh dreves bodo nasadili druga manjša, ki ne bodo ovirala prometa in ki jih ne bodo otežkočila gradnje čakalnice in posebne strehe nad avtobusno postajo, da čakanje ob slabem vremenu ne bo mučno.

Kam naj prelože spomenik, ki stoji zdaj na trgu, si še niso edini. Skofijstvo ga želi imeti na Stauderplatz-u, celovski gradbeni urad pa bi ga rajši postavil na dvorišče jezuitske kasarne, ker bodo baje v kratkem staro poslopje podrl in napravili tam trg pred stolnico. Kakor smo izvedeli, je v mestu v načrtu še 16 avtobusnih postaj in postajališč za cestno železnico.

CELOVSKI ČASNIKARJI NA
MAGDALENSKI GORI

Dne 22. septembra sta priredila deželni muzej in zgodovinsko društvo v Celovcu na Magdalenski gori tiskovno konferenco, h kateri so se zbrali celovski časnikarji, da vidijo napredek izkopavanja v letošnji sezoni. Zaradi pomanjkanja prostora, bomo priobčili obširnejše poročilo prihodnjici.

En starček je biv, je SCHLEPPE rad piv, dolgo je živ!

Marijanski kongres v Celovcu

V soboto sta bili odprti dve razstavi

V soboto popoldne ob treh se je v velikem paviljonu na velesejskem prostoru v Celovcu zbralo veliko število gostov, da bi prisostvovali otvoritvi dveh razstav, „Živa cerkev“ in „Marija v knjigi“.

Malo neobičajno je dejstvo, da prikazujejo v teh prostorih, ki navadno služijo drugačnim razstavam, delo in življenje katoliških redov in organizacij. Vendar so se pro-

stori izkazali, da so tudi za take razstave prav primerni. Obiskovalec dobi obilo vtisov o pomenu redovne delavnosti, ki je danes v svetu skoraj nepoznana. Želeti bi bilo, da bi bili obe razstavi tudi druge dni tako številno obiskani, kot sta bili v nedeljo. Odprti sta vsak dan do konca marijanskega kongresa. Vstopnine ni. Podrobneje bomo o razstavah še poročali.

Katoličani in film

„Teden dobrega filma“ se je pričel z matinejo v mestnem gledališču.

V zvezi s prireditvami marijanskega kongresa je Katoliška akcija organizirala „teden dobrega filma“. Začel se je s posebno predstavo filma „Pepino in Violeta“ v celovškem mestnem gledališču.

Pred pričetkom filma je govoril univerzitetni docent dr. Plankensteiner iz Innsbrucka, priznani strokovnjak za filmska vprašanja. Dr. Plankensteiner je govoril o vplivu filma na današnjega človeka. Film si je v kratkih tridesetih letih osvojil svet in je postal gibalno človeške družbe. Živimo v dobi „filmskega človeka“. Film vpliva na človekove čute, hoteč pritegniti široke mase gledalcev, s svojo hitrostjo in naglico zna zadovoljiti človekovo težnjo za naglim razvojem. Brez večjih težav je vsako vprašanje v dveh urah filmske predstave rešeno.

Če bi kdo vprašal, kaj je pravzaprav film, bi bilo težko naenkrat odgovoriti. Film je lahko samo tehnična iznajdba, je lahko dobra kupčija, more biti tudi umetnost, predvsem pa globoko vpliva na življenje današnjega človeka s svojo sugestivno močjo. Katoliška Cerkev se je zgodaj zavedla velikega vpliva in pomena, ki ga film ima, saj je papež Pij XI. že leta 1936 izdal posebno okrožnico o filmu. Po tej okrožnici so vedno novi vatikanski ukrepi in odloki opozarjali na pomembnost filma in dajali smernice, po katerih naj bi se film razvijal.

Za nas kristjane mora biti naše stališče do filma jasno:

Film ni nikaka vražja iznajdba, katero naj bi kar na kratko odklonili. Človeštvo je lahko ponosno na to svoje odkritje, le uporabiti ga mora v pravi namen.

Današnji film je pogosto bližnja priložnost za greh. S svojim vplivom na človekovo čustva film polagoma otopi vest in ustvari popolnoma napačno sliko sveta.

Zato moramo tudi pri filmu ohraniti krščansko ločitev duhov. Biti moramo pozorni in ne dopustiti, da bi nam kazali drugi, ki iščejo svoj materialni dobiček, filme po svoji volji.

Imamo katoliške ocene filmov in teh ocen bi se morali držati. Držati bi se jih morali mi sami in skrbeti, da bi zanje vedeli tudi drugi, naša družina, naši sorodniki, naši prijatelji, znanci.

„Vsaka vstopnica za kino je istočasno glasovnica“, tega bi se morali živo zavedati.

Producenti filmov ne vprašujejo za razlogi, iz katerih si nekdo kak film ogleda. Zanje je vseeno, ali gledaš film zaradi umetniškega užitka ali le iz gole radovednosti. Nekateri ljudje na ocene drugih nič ne dajo, vse si hočejo na lastne oči ogledati. Ne pomislijo pa, da so s tem, da so kupili vstopnico za kino, oddali svoj „da“ za dotični film, pa naj jim je všeč ali ne. Producenti računajo z denarjem, ki ga film priigra.

Tako je mogoče reči, da proizvajajo vedno filme, ki jih hočejo ljudje imeti in videti. In tu čaka vsakega katoličana velika

naloga. Treba je začeti pri lastni vesti, treba je filme izbirati. Ni vsak film za vsakega. Spomnil sem se našega podeželja, kjer potujejo filme vse hodi gledat. Nihče ne vpraša, kakšen je film, glavno je, da je predstava, da „se gre lahko v kino“.

Kakšni bodo filmi v bodoče, je odvisno od nas samih: Za kakršne bomo oddajali svoje „glasovnice“.

Filmska organizacija katoličanov na svetu je zelo močna in vplivna. Organizirana je odlično in ima danes svoje postojanke že po vsem svetu. Najvišje mesto ima papeška filmska komisija, mednarodni filmski urad (OSIS) je svetovno priznan in upoštevan. Tudi vsaka škofija ima že danes ljudi, ki delujejo v filmskem apostolatu in ponekod sega to udejstvovanje tudi v posamezne farse. Danes so že mnogi nasprotniki uvideli, da je glas katoličanov tehten tudi v filmu. Mnogi so se poskušali s pomočjo sodnijskih procesov otresti te „ovire“ pri iskanju njihovega dobička. Pa so procese izgubili. Vsakdo ima pravico braniti sočloveka pred duševnimi nevarnostmi. Uspehi takih nastopov se že kažejo, splošni okus postaja boljši.

Poskušajmo tudi mi po svojih močeh pomagati, da bodo ljudje postali boljši, da bo svet tudi na tem področju postal krščanski.

ČASOPIS

(Nek Holandec nam hudomušno pripoveduje o diktatorju današnjega časa)

„Kadar ob večerih sedim z otroci pri mizi in jim ob ljubečih in občudujočih ženinih pogledih pripovedujem poučne in zabavne stvari, vladata mir in tišina. Dnevno delo in dnevni boj sta vendar pri kraju. Ampak naj bo naš pogovor še tako živahen, naj bosta sinčka še tako glasna, zvonec na stanovanjskih vratih vedno slišimo. In s tem je pogovor končan, nit domače prijetnosti je pretrgana. Večerni časopis je prišel in zdaj moram pohiteti, da zvem čimprej, kaj se je po svetu zgodilo.“

Če bi namreč ne vedel, da je kancler Adenauer s svojim zadnjim govorom hotel povedati nekaj drugega, kot je povedal, ali če bi mi ušlo dejstvo, da je nek rimski dopisnik končno le odkril, da je bazilika svetega Petra stavba, ki napravi mogočen vtis, bi me takoj imeli za človeka, ki „ne gre s časom“. Bil bi „nevednež“, „nazadnjak“. In to, dragi moji, je vendar nedopustno.

Verjetno bi smel prej zagrešiti „majhen“ zločin in psihiater bi ugotovil, da je to naravna posledica stroge vzgoje, s katero me je vzgajala teta Katarina, ko sem bil star dve leti; tako torej ne nosim za zločin odgovornosti jaz — ampak že pokojna teta Katarina. In če ne vem, da je kitajski general Tsing Men Bong prispel na obisk v London, me bodo skoraj kamenjali.

Dvomljivo je, če so dobri ljudje, ki so pred stoletji začeli izdajati časopise, vse to slutili.

Prvi časopisi so bili tiskani na papirju v velikosti žepnega robca. Vsebovali so dnevne novice in dogodke v velikih mestih in če so po treh mesecih poročali, da so pot-

niki, ki so se vrnili iz daljnega Vzhoda, vedeli povedati o govorcih, po katerih naj bi se kitajski cesar poročil, so se stavcu tresle roke od ginjenosti nad tako čudovito poročevalsko službo.

Sicer pa ni bilo nič hudega, da je bilo znano o poroki kitajskega cesarja nekje v Evropi šele po treh mesecih. Kajti poročna slava zemeljskih mogočnikov v tistih časih so trajala veliko dalje kot tri mesece. Če bi seveda danes držali v tajnosti poroko kakega filmskega zvezdnika, bi obstojala nevarnost, da bi novica o ločitvi izšla pred novico o poroki!

Včasih je časnikar sestavljal svoj listič z velikim trudom. Delal je sam in je bil pogosto urednik, poročevalec, stavec, tiskar, raznašalec in pobiralec naročnine obenem. Poleg tega se je trudil, da bi zvedel kake novice pred pošto hišo, kjer so se ustavljali poštni vozovi, ali pa je hodil na pristaniške pomole k prihajajočim ladjam, da bi potnike povprašal po novicah. Nabiral pa je tudi sam oglase, v prvi vrsti pri krajevnih trgovcih s tobakom in kavo.

Marsikdo zato misli, da živi današnji časnikar veliko mirneje kakor pa mož, ki neke v zakotnem mestecu z nekaj sto prebivalci še danes sam svoj lastni list urejuje, stavi, tiska in izdaja.

To pa ne drži. Naši današnji časnikarji so veliki trpinči. Morajo se na primer boriti proti pomanjkanju prostora, predvsem zato, ker različni važni ljudje, ki imajo polna usta, ne morejo dočakati, da pridejo v časopis šele, ko bodo na vrsti. Spomnimo se pokojnega De Gasperija. Ta ugledni mož

bi bil vendar mogel počakati s sestavo svoje nove vlade do tedaj, da bi veliko slavje v Monte Carlu minilo. Tako bi bilo lažje dobiti za njegov govor prostora. Poznam nekatere ministre, ki ravno ob sobotah objavljajo posebne ukrepe v mednarodni politiki!

Zdi se mi, da bi Organizacija združenih narodov morala poseči vmes. Ta ustanova se vendar bavi z vsem in sicer z velikim uspehom. Izdati bi morala določbe, s katerimi bi enkrat za vselej določila, da se sme na primer kak zapadnjak le ob torkih neolikano vesti in da bodo za železno zaveso ljudi le ob sredah zapirali. Ob četrtek bi sme eksplodirati vodikove bombe (vsekakor s sliko!), petek pa naj bi ostal prost za sklepe, proti katerim Sovjetska zveza ne bi vložila svojega veta. Ob sobotah bi smeli tudi Eden, Eisenhower, Adenauer in Mendes-France izmenoma kaj govoriti, vendar ne predolgo. Kajti sobota mora biti dan kulturne strani. To je nujno potrebno. Kako naj sicer vemo, da je jesen, če ne bi mož, ki piše priložnostne članke, pripovedoval, da je začelo listje na drevju rumeneti?

Potem bi bilo treba nekaj ukreniti proti strašni naglici, s katero je treba vsak dan odpraviti izdajo za deželo, da gre še pravočasno na pošto. Treba bo poskrbeti, da se bodo važne novice smeje zgoditi vedno le ob določenem času, ko bi jih uredniki mogli obdelati še v copatah. Vsa poročila, ki pridejo prepozno, so namreč mučenje, ogrožanje duševnega zdravja urednikov.

Če pa bo duševno zdravstveno stanje urednikov narobe, kaj bo potem z duševnim zdravstvenim stanjem ljudstva? Kar predstavite si, da bi taki pozni poročevalci tako daleč prignali zadevo, da bi uredniki vseh časopisov pričeli na primer slikati. Naenkrat bi nihče več ne mogel brati nobenega časopisa. Ne vedeli bi, da je včeraj v Bruslju vozač taksija podrl drog za luč ob cesti, ker je bil pijan. Ne mogli bi dognati, da se je vodno stanje v Kölnu za tri centimetre zvišalo. V Sovjetsko zvezo bi lahko izvozili še take množine slanikov in bi mi še vedno mislili, da tam nimajo nobenega sredstva proti „plavim ponedeljkom“.

Zato nam dovolite, da bodo časopisi tudi v bodoče ostali v dosedanji obliki, in naj Organizacija združenih narodov ne posreduje!

SLOVENSKE ODDAJE V RADIU

Nedelja 3. oktobra: 7.00 Duhovni nagovor. 7.05 S pesmijo pozdravljamo in voščimo. — Ponedeljek 4. oktobra: 13.55 Poročila in objave. 14.05 Iz tehnike in znanosti. 18.45 Za našo vas. — Torek, 5. oktobra: 13.55 Poročila in objave. 14.05 Zdravniški vedež: Manjvednostni kompleksi. 14.15 Kulturne vesti. — Sreda 6. oktobra: 13.55 Poročila in objave. 14.05 Nageljček, rožmarin in roženkravt v slovenski pesmi (II). 18.45 15 minut slovenskega humora. — Četrtek 7. oktobra: 13.55 Poročila in objave. 14.05 Razvojne črte slovenske proze. (Povzetek iz prvih treh oddaj). — Petek 8. oktobra: 13.55 Poročila in objave. 14.05 Za naše malčke. 18.45 Slovenske pesmi. — Sobota 9. oktobra: 9.00 Marijanska akademija. (Reprodukcija slovenske prireditve ob priliki Marijanskega kongresa 2. 10. v Celovcu).

J. Š. Baar — Al. Nemec:

ZEMLJA IN LJUDJE

Roman

(86. nadaljevanje)

— Ali ste kristjani? — Ali imate ljubezen do bližnjega v srcu? In mislite, da bodo ubogi iz vasi šli tja? Rajši smrt. Kjer so reveži odrasli, tam naj tudi umro. Potrudimo se, da jih zaposlimo, pustimo jim prepričanje, da so še za kaj koristni, kakor nam pravijo naši sinovi, da mi preužitkarji ne jemo zastoj kruha. — Naj čuvajo nad otroki, pasejo naj gosi, nabirajo gobe in jagode po gozdu, oskrbujejo drevje, uničujejo gosenice, rujejo plevel na njivah, lovijo ribe, pobirajo sadje, da se jim bo zdelo, da se sami z lastnimi močmi hranijo in da jim mi ne dajemo miloščine, ampak plačo. Pri nas ni beračev. Rodbina, sorodniki ali kmetje skrbijo za te, ki so pri njih delali in jih ne pustijo beračiti. Če pridejo tuji berači pred naš prag, tudi njim damo kruha, moke, fižola, zato ker nas Bog zaradi tega blagoslovi, nikoli in nikomur pa — niti po svetu ne bodo po polju rasli krajcarji, dokler jih ne bom mlatil iz klasja namesto zrnja in dokler ne bodo na drevju namesto listja šušтели bankovci. — Mislim, da ste vsi poznali proščenjskega berača, ki je sedel ob proščenju pri naši cerkvi in kateremu ste v kučmo metali denar. In kaj se je pokazalo, ko je umrl? Da je več zaslužil z beračenjem kakor drugi s poštenim delom. Za njim je ostala lepa

glavnica. — Recite v Pisku, da so tudi berači naši bratje in sestre. Čemu jih naj potem gonimo iz vasi in ločimo od skupnosti? Povejte jim, da to, kar hočejo, so naše žene že davno rešile, da skrbijo za uboge in da se mi v zadevo ne bomo mešali.“

„Najbolje bi bilo, dedek, da bi vi sami tja šli in gospodom spet lepo povedali,“ si misli vsa občina in se spomni, kako Cimbura zna s svojo lepo besedo in s silo resnice vse lepo prijeti, prepričati, si jih osvojiti in potegniti za seboj. Bil je Cimbura silen tudi v besedi. V njem je goren očen prepričanja, iz njega je plamenel ta očen po besedah in kakor iskre preskakoval na druge ter jih vnel, kakor kadar na vasi izbruhne požar in ga veter prenaša z ene slamnate strehe na drugo.

Toda starekove podjetnosti je bilo konec — Cimbura brez zemlje — goli preužitkar, je smel govoriti samo, kadar je bil vprašan in klican. O vprašanju ubogih je mnogo in često premišljal, da je to jedro socializma, ki je začel gibanje ljudske množice. — Priznal je, da bi tak dom za zapuščenega reveža, ki nikogar nima, lahko bil dobrodošel in da bi ga vendarle bilo dobro in treba postaviti. Toda spet se mu je pojavil ugovor, da bi bil zares nepotreben in odveč, če bi ljudje živeli krščansko.

Tudi na druge stvari je mislil, koder koli je hodil, je o njih razmišljal. Misli je na svoj razgovor s knezom. Razglabljal je o napredku in izobrazbi, o njegovih sončnih in senčnih straneh, o tem, kako mu za petami gre plitko, površno hlastanje po novo-

tarijah, posnemanje drugih, nagli upad starih, dobrih nravi, navad in običajev.

Jezil se je na spore Čehov z Nemci in ni razumel, čemu naj bi bili, in razglabljal je, kako bi jih morda z dobro voljo poravnal. Čutil je, da je v mnogih stvareh na pravi poti, nagnosko je slutil, da ima v mnogočem prav, toda da mu vse še ni jasno, da se menda kje moti, da je v njegovi duši zmeda in nima moči, da bi vse to v glavi uredil, domislil in z določnimi, jasnimi in prepričevalnimi besedami povedal. To je bil včas malobeseden, molčeč, skoraj siten, ko ga je kdo z radovednim vprašanjem zmotil v njegovih razmišljanjih. Ni imel strokovne, filozofske knjižnice, ni poznal spisov, ki so njegova in druga načela modro rešili in ki bi zjasnili njegovo skaljeno dušo in mu olajšali pot do resnice. Le eno knjigo je imel in en pripomoček, to je sveto pismo, posebej novo zavezo, evangelije in v njih prilike z besedo Jezusa Kristusa. V luči te knjige je gledal na vse stvari in, čim bolj je šel v leta, tem rajši je čital življenje Gospodovo in svetnikov božjih, zlasti Marije Device. Tako se je zgodilo, da je Cimbura na starost imel nekaj pridigarskega na sebi — rekel bi — skoraj preroškega.

Počasi je zgubljal veselje do sodobnih ljudi, ki so se čim dlje, tem bolj oddaljevali od starih izročil — on — Cimbura pa je postal zagovornik, ognjevit čuvár in slavitelj preteklih časov in neizprosni, včasih posmehljivo jedek kritik mladega pokolenja. Samo med otroki je postalo njegovo

po strasteh nerazorano lice znova otroško milo in nasmejano in njegove oči so se svetile v veselju in v nedolžni hudomušnosti. Otroci so se tudi z dedkom najbolj razumeli. Zato so se ga odrasli jeli izogibati, bilo jim je neprijetno z njim priti v stik. „Pridigar že spet pridiguje,“ so jeznorito govorili, „kakor da gospod župnik v cerkvi ni dovolj pridigal.“ — Toda Cimbura se je delal, kakor da tega ni slišal. Stal je na straži in kadar koli se je zgodila kaka grdobija ali nerodnost, se je prikazal, kakor da je iz zemlje zrasel, in zagrmel nad ljudmi kakor grom.

Če je videl, da kdo tjavdan trpinči živino, je strogo nastopil proti temu; če je opazil, da sadje klatijo, da kamenje mečejo na drevesa, da žito teptajo, da se kruh ali drobtine valjajo po tleh, če je slišal, da kdo obrekuje, se posmehuje, drugemu dobro ime jemlje, kolne, se je strogi Cimbura takoj oglašil in je vsakega brez razlike, bodisi svojca ali tujca, opomnil.

„Tak, kaj pa ti misliš, lenuh leni,“ je nekoč nenadoma ustavil bajtarja Babáka. „Kakšen red pa je to? Na polje greš šele ob desetih, opoldne pa se že vračaš h kosilu, na krompir ti je sneg zapadel in ozirom si šele novembra sejal. Kakšen gospodar pa si? Živ boš zgnil ti in tvoja žena z bajto vred, tvoje gospodarstvo gre rakovo pot.“

„Kaj se bom gnal, saj se nimam za koga,“ je trmoglavo odgovoril Babák in namignil na svoj zakon brez otrok.

(Dalje prihodnjic)

Romale smo k Mariji v Trnju

Več števil „Našega tednika“ je prinašalo vabilo na dekliško in žensko romanje k Mariji v Trnju. Romanje je bilo predvsem namenjeno dekletom, ki so obiskovala gospodinjsko šolo, da izpolnimo obljubo, ki smo jo dale božji Mamki pred letom pri Gospe Sveti. To romanje je pokazalo, da je naše ženstvo med sabo v Marijanskem duhu idealno povezano.

12. september, dan romanja se je začel s prekrasnim nedeljskim jutrom, v prazničnem prizvoku Marijinega imena. Absolventke gospodinjskih šol in tečajev, pa tudi druge žene, dekleta in gospodinje iz Podljune, Roža in Spodnje Zilje so prihajale z vlakom, avtobusi in s kolesi v Železno Kaplo.

Pod cerkvijo Device Marije v Trnju je nastala dolga procesija romaric, ki se je po priskrbenem sprejemu kapelških deklet z njihovim bandom pomikala skozi vrata Marijinega svetišča. Vse božje službe je spremljalo veličastno ubrano ljudsko petje. Cerkevni govori so bili namenjeni našemu vernemu ženstvu.

Ob pol 12. uri je bila v farnem domu lepa kulturna prireditev, ki je bila posvečena Marijanski ideji. Vrstile so se pesmi, deklamacije in prizori. Najmlajše iz Libuč pri Pliberku so priskrbeno zaigrale v nastopih „Libuško dekle“, „Marjanke pri kapelici“, „Rožice“. Mala Milka pa je še povedala:

Med vami me najmanjše smo,
zato pa pridno rastemo,
da kmalu v šolo pridemo
v Šentruperško.

Prepričale se bodele,
da bomo tam prav pridne vse,
prebrisanе študentke —
nekoč organizirane,
poštene absolventke.

Justi iz Šmihela je razlagala, zakaj smo
šle romat k Mariji v Trnju:

Prišle smo k tebi, o Marija
in z nami sto in sto je teženj.
Naj vsaka prošenj svečenj
pred tabo, Mat, zdaj razvija.

Saj ti poznaš trpljenje roda.
Ime je naše tebi znano,
ti veš za vsako našo rano
in kje se kuje nam usoda.

Domove, brate, sestre svoje,
očete, matere in deco,
polja, Obir, bregove, Peco,
položimo zdaj v roke Tvoje.

Mogočno združimo glasove
v molitve, v pesmi, srčno vbrane,
da Materi srce se gane
in nam izprosi čase nove.

Prav poseben prispevek k prireditvi je bil klic gospoda župnika Holmarja z Obirskega na naše dečle. Iskreno je prosil, naj ostanejo naša dekleta doma, kjer se tudi da udobno in lepo živeti, če se čas in groš prav obrneta, če dekle pusti, da pamet vodi srčne polete v prave smeri.

Svečanost prireditve je povzdignilo petje Obirčanov pod vodstvom č. g. župnika Holmarja. Poslušali smo z ušesi, očmi in usti. Kako bi opisali pesmi in ubrane jasne glasove? Zapojo naj nam še in še na naših odrih po dolini in zapojo naj v radiu, da jih bo čul svet.

Vsem, ki so k lepo uspelemu romanju in prireditvi sami pomagali s kulturnimi prispevki, se absolventke in njihov odbor pri srčno zahvaljujejo.

Ko jaz v gomili črni bom počival,
in zelen mah poraste nad menoj,
veselih časov srečo bo užival,
imel bo jasne dneve narod moj!

Simon Jenko

Iz tajništva Krščanske kulturne zveze:

NA DELO!

Hic Rhodus, hic salta!

Ta staroznani latinski pregovor se da prav lepo prestaviti v slovenščino: **Besede potrdi z dejanji!** Da se povrnemo na članek v zadnji številki „Tednika“ iz tajništva Krščanske kulturne zveze:

Pred vrati je letni čas, ki krajša svetel dan, nudi pa zato več razmaha tiheemu, notrajemu življenju; ta doba je za razvoj človekove duševnosti in družabne kulture prvenstvenega pomena, kakor je največjega pomena sončno poletje s planinskim zrakom, športom, bivanjem v naravi in sproščenostjo, ki okrepi telo. „Mens sana in corpore sano“ — zdrav duh v zdravem telesu. Naša mladina se je v šolskih počitnicah okrepila, zdaj nastopa čas, ko bo treba resno seči po knjigah, se izpopolnjevati ob prosvetnih prireditvah, koncertih, gledaliških predstavah in prosvetnih večerih.

Mi ne dvomimo, da je naša mladina vedno in povsod pripravljena delati na prosvetnem polju, saj ne pozna zaman svojih vzornikov Slomška, Janežiča in vseh od Cankarja in Župančiča. Ne samo to: slovenska mladina na Koroškem zahteva, da se ji nudi možnost razvoja v kulturni materinskega jezika. Iz dejstva, da vsaka manjšina neguje in čuva prav tisto, v čemer se počuti najbolj ogrožena — v svoji narodni jezikovni kulturi — moramo imeti pred očmi torej predvsem skrb za nego jezika naših pradedov ter nego slovenske prosvete in folklor. Da se to poslanstvo mora vršiti na podlagi nadčasovnih resnic krščanskega nauka, je kot na dlani.

Besede potrdi z dejanji: Prijeti je torej treba za delo tam, kjer je najbolj potrebno! Krščanska kulturna zveza, katere je bila ustanovljena preteklo leto, si je zato zadala nalogo zbrati v krožke in društva vse prosvetne delavce ne glede na poklic in starost, ki se strinjajo z njenim programom: negovati slovensko prosveto! Reševati je treba

našo mladino, treba jo je predvsem ohraniti narodu.

Množica mladih Slovencev čaka kdaj in kje bomo nudili možnost sodelovanja in uveljavljanja. Iz besed je torej treba preiti k dejanjem. To opozorilo tajništva Krščanske kulturne zveze velja v imenu mladine vsem tistim številnim, zmožnim slovenskim kulturnim delavcem iz naših vrst, ki so se mnogokrat omejili samo na vzpodbudne besede ali pa se sploh niso pokazali. Skoraj bi rekli, da se vse premalo zavedajo odgovornosti, ki leži na njih. Krščanska kulturna zveza si prizadeva privabiti čimveč sodelavcev predvsem iz vrst naših izobražencev v mestu in na podeželju in izdelati prosvetni program za sezono 1954/55, da ne bomo prihodnje leto morali ugotavljati, koliko hčera in sinov je prešlo v tujerodni kulturni tabor.

Te misli smo napisali v želji, da bi našle pravičen odmev med našimi prosvetaši in društveniki. Te in čitatelje sploh pa prosimo, naj nam sporočijo svoja mišljenja in gledanja v tem perečem vprašanju.

—k.

IZOBRAŽEVALNO DRUŠTVO NA RADISAH

Meseca avgusta je praznovalo nekdanje kat. slov. izobraževalno društvo na Radišah svoj 50-letni jubilej. Avgusta je torej poteklo 50 let odkar so se č. g. kaplan Lakner, pd. Hrastnikov sin, domači rojak, in drugi Radišani vrgli z dobro voljo in pridnimi rokami na kulturno-prosvetno delo ter ustanovili omenjeno prosvetno društvo. Do druge svetovne vojne je izobraževalno društvo jako dobro delovalo. Želeli bi, da bi radiški prosvetaši društvo spet obudili k novemu življenju, kajti škoda bi bilo prekiniti delo naših prednikov na prosvetnem polju, za katero so ti žrtvovali vse svoje mlade moči.

Iz zgodovine nogometa

Dandanes igrajo nogomet po vsem svetu, vendar ta športna panoga ni tako nova, kakor bi kdo mislil.

Zogali so že stari Grki in Egipčani. Zoganje je bilo mladini že od nekdaj priljubljena igra. Seveda še niso igrali tako kakor danes, toda kljub temu lahko zasledujemo razvoj od prastarih iger z žogo skozi vsa stoletja, kako je prišlo od navadnega zoganja do nogometa, ki ga poznamo danes.

Slavni grški pesnik Homer je živel približno 1000 let pred Kristusovim rojstvom. In že ta piše v svoji znameniti Odiseji, kako so se mladeniči in dekleta igrali z žogo na travniku.

Pozneje je nastalo mnogo različnih iger z žogo. Na sredi prostornega igrišča je stal kup kamenja, odkoder so metali žogo. To je bilo približno isto, kakor nam poznani „center“. Igralci so bili razdeljeni v dve skupini, igrišče pa je bilo štirioglat, bolj

dolgo kakor široko, torej približno tako kakor pri današnjem nogometu.

Lesenih golov niso poznali, temveč je veljala za gol ozka stranica na eni in drugi strani igrišča. Žogo so brcali in metali z roko. To igro so imenovali stari Grki „episkiros“.

Stari Rimljani so kovali celo novce, na katerih so bili upodobljeni možje, ki mečejo žogo. Latinci so za zoganje uporabljali različne žoge, velike in majhne. Neka drobna žoga se je pri njih imenovala „pila“. Imeli so pa tudi žoge, ki so bile napolnjene z zrakom. Njim so rekli „folis“. Tretje vrste žoga, imenovana „paganika“, pa je bila napolnjena s perjem, dlako ali s posušeno morsko travo.

S „pilo“ so igrali igro „trigon“. Na igrišču so začrtali na zemljo velik enakostranični trikotnik, v katerem so stali trije igralci, vsak v enem oglu. Metali so žogo drug drugemu in vsak je moral paziti, da žoga ni zletela preko začrtanega prostora, ker je sicer izgubil igro.

V Nemčiji, Franciji in na Angleškem je bilo zoganje že od nekdaj priljubljeno. O-

koli leta 1500 so zidali celo nalašč hiše s prostornimi dvoranami, kjer so se žogali. Na Angleškem so v tej dobi igrali celo neko igro, ki je že precej sličila nogometu. Seveda je razumljivo, da je bila veliko bolj preprosta. Igrišče je bilo ograjeno. Žogo so postavili na sredo in tekma se je pričela. Zanimivo je, da se je v tej igri borilo vsako moštvo na ta način, da je skušalo spraviti žogo v svoja lastna vrata. Pri tej igri so se smeli igralci posluževati rok in nog. Često-krat so prirejali take igre in tekme na mestnih trgih, kar so pa pozneje zaradi razbitih oken opustili in prenesli igro v okolico mesta na travnike in na nalašč izbrane prostore.

Potem je prišla ta igra nekoliko v pozabljenje. Okoli leta 1800. pa jo spet najdemo v angleških šolah in nobena stvar ni mogla več zadržati zmagoslavne napredovanja nogometa po vsem svetu. Nogomet so seveda igrali v prvi dobi čisto drugače kakor dandanes. Bil je nogomet in harena obenem, ker je bilo vsakemu igralcu dovoljeno, da lovi žogo tudi z rokami.

Šele okoli leta 1870. je nastopila v igranju velika sprememba. Vsem igralcem, razen vratarju, je bilo odsej zabranjeno, da bi se pri igri posluževali rok. Vsako moštvo je šlo 11 igralcev, od katerih je bilo 8 napadalcev in 3 branilci. Med stebri golov so imeli na vrhu napeto vrv. Sodnikov spočetka še niso poznali. Po vsakem голу je moralo moštvo menjati prostor. „Cornerov“ (kotov) še niso upoštevali, ravno tako ne enajstmetrovke.

Leta 1871. je pričel tekme voditi sodnik. Dve leti pozneje je izšel predpis, da morata biti stebra golov zgoraj zvezana z lesenim tramom. Istega leta je bil uveden tudi „corner“ (kot), kakor ga poznamo danes. Še nekaj let pozneje je dobil nogomet današnjo obliko. Vse to se je zgodilo na Angleškem, zato tudi imenujejo Anglijo „domovino nogometa“.

PTICA IN LISICA

Lisica je ujela ptico. Že ji preti smrt. V tej sili si izmisli ptica zvižaco ter reče lisici: „Ljuba tetka, večkrat te love psi in ti tudi večkrat načno kožuh, da jim komaj uideš. Ko bi znala po zraku leteti, bi te psi nikdar ne mogli ujeti. Če me nekoliko izpustiš, pa te naučim letati po zraku. Potem me pa pojej; da bi ti le teknilo!“

Lisici se je dobro zdelo in rada bi znala letati po zraku, ker bi potem lažje lovila ptice. Zato izpusti ptico ter ji reče: „Nauči me hitro, potem te pa pojem.“

„Takoj! Dvigni se, tetka, tako-le v zrak in odleti,“ odvrne ptica in odleti.

Lisica pa gleda žalostno za letčo ptico, ki se ji smeje in vpije: „Tetka, dvigni se in odleti!“

KULTURNI RAZGLED PO SVETU

Začetek gledališke sezone v Parizu. Po dolgih poletnih počitnicah so pariška gledališča spet začela delati in sezona 1954-55 se je uradno začela s predstavami v kakih dvanajstih gledališčih.

Prvi znani spomenik nemškega pesništva se je vrnil domov. Med dragocenimi zgodovinskimi dokumenti, ki so jih ameriške oblasti pred nedavnim po svojem načrtu za vračanje med drugo svetovno vojno raznešene kulturne lastnine vrnile v Evropo, se je vrnil v svojo domovino Nemčijo tudi znani rokopis „Hildebrandslied“ iz okoli leta 800 po Kr., ki je najdragocenejši rokopis svetovnega slovstva in prvi znani spomenik nemškega pesništva. Rokopisni pergament s to pesmijo je uvezan v neki kodex iz X. stoletja, ki je po drugi svetovni vojni po neznanih poteh prišel v Združene države.

NEZGODA GOSPODA FERFULJE

Gospod Ferfulja — debel mož —
dobil je s kmetov povabilo,
naj pride tja, pa že se je
na kolodvor močno mudilo.

Po ozki, bližnji ulici
šel je, da pride še do vlaka.
A kdo bi mislil si, da tu
zapreka ga neljuba čaka!

Gospod Ferfulja vzklikne zdaj:
„Kako, prijatelj, to-le pojde?“
„E, ne skrbite,“ oni de,
„v nesreči tudi sreča dojde!“

Na drog, ki veže z zidom zid,
lepo, gospod, se zavijte,
pa preko voza in čebra
na ono stran se zaženite!“

Gospod Ferfulja — debel mož —
na drogu se naprej pozone
in možu s polnim čebrom de:
„Le brž stecite izpod mene!“

Pa oj nezgode! — Trhli drog
Ferfuljeve ni zmogel teže:
in drog se vpogne, zlomi se,
Ferfulja v hladno kopelj leže!

Kleti in vskladiščenje krompirja

Izkopavati ali izoravati krompir pričemo, ko cima porumeni in je na krompirjevih gomoljih kožica toliko trdna, da se ne lupi. Cima ali krompirjevka porumeni ne samo tedaj, ko krompir dozori, ampak tudi če razne bolezni, kakor je najbolj znana peronospora ali pa tudi močna slana, uniči zelene dele, ki se posušijo. Seveda je tako dozorevanje vedno v škodo pridelku. Krompir, ki na ta način dozori, kaj rad gnije v kleti.

Če je krompirjeva cima napadena od katere koli bolezni, ne odlašajmo z izkopavanjem. Bolje je, da izkopljemo krompir nekoliko prej, četudi še ni kožica na gomoljih dovolj trdna. To pa zato, ker bolezenske kali pozneje preidejo po cimi v gomolje, kjer prezimijo in v vigredi pridejo v zemljo, kjer se nemoteno razvijajo in uničujejo zelene dele rastline.

Krompir, ki je bil napaden od peronospore, v kleti rad gnije. Gnije pa tudi krompir, ki je bil pri izkopavanju ranjen. Zato ranjenega, namrzlega ali nagnitega posebej pobirimo, doma obrežimo in čimprej porabimo za krmo. Plug ali stroj je treba pri izkopavanju dovolj globoko zastaviti, da krompirja ne bomo ranili.

Krompir pobiramo v košare in nosimo na voz. Kjer imajo za semenskega zabožke, jih kar na njivi napolnijo, naložijo na voz na vzmeteh ter odpeljejo v klet ali skladišče. Zabožke pred zimo pregledajo ter odstranijo nagnite in gnile gomolje. Marsikje in lahko rečemo povečini pa krompir zvožijo pod streho, kjer se ohladi in, če je bil v mokrem skopan, tudi primerno osuši. Nasipljejo ga do enega metra visoko. Prostor mora biti primerno hladen, suh in temen, da krompir ne postane zelen. Medtem je opravljeno glavno delo pri setvi in ob vsakem vremenu krompir pod streho prebirajo in spravljajo v klet ali skladišče.

Za seme
je treba odbrati lepo razvite in le srednje debele krompirje, ki jih previdno nasipljemo v zabožke, v katere gre približno 20 kg krompirja. Zabožke naložimo drug na drugega v zračno klet. Kjer ni te navade, nasipljejo semenski krompir do enega metra visoko na prostor, kjer so tla in stene obdane z deskami ali letvami. Četudi je samo meter visoko, je treba na vsaka dva metra pokoncu postaviti iz letev zbite zračnike ali izdušnike, skozi katere odbija iz sredine kupa sopara in izdihani plini. Tako shranjen krompir se do spomladi lepo ohrani, ne gnije in tudi prezgodaj ne odganja.

Krompir za hrano in prodajo
je treba ravno tako skrbno shraniti. Kjer so majhne kleti, ga lahko damo nekoliko bolj visoko in vmes dobre zračnike. V velikem kupu se krompir še hitreje segreje in gnije. Tudi ta krompir iz košar rahlo stresamo in po njem ne hodimo zlasti v nakovanih čevljih. Ranjen, odgrnjen in obtočen krompir najbolj gotovo gnije. Krompir lahko nakladamo z vilami, ki imajo na rogljih bunkice, da ga ne ranimo.

Kjer krompir kar na njivi prebirajo, ga v kleti spravljajo po žlebu ali koritu, obložnem s starimi vrečami, da se čim manj obtočče, ko drsi v klet in pada na tla.

Tudi droben krompir, namenjen za kr-

mo prašičev, je treba prebrati in v kup dati zračnike, da se do zadnjega lepo ohrani in ne gnije. V večjih gospodarstvih v bolj naprednih državah

krompir za prašiče silirajo
kakor krmo za živino. V manjših gospodarstvih zadostuje kad, sod ali pa tudi betonski obod za vodnjak. Kakršnokoli posodo imamo, jo moramo zakopati tako globoko, da samo 10 do 15 cm gleda iz zemlje.

Krompir skuhamo oziroma parimo v brzoparilnikih. Prej mora biti opran in skrbno prebran. Kuhan mora biti pravilno, da ni v sredini surov in zopet ne premehak ter dobro odcejen. Še toplega je treba v pripravljeno jamo dobro stlačiti zlasti ob steni naokrog, kakor zelje v kadi, da ne ostanejo vmesni prostori, v katerih bi ostal zrak in nam silos pokvaril. Na dno je dobro dati plast plev, ki popijejo vlago. Plevel damo tudi na vrh. Te pa morajo biti poskropljene s slano vodo. Na pleve damo deske, kakor na zelje in nanje do štirideset cm gladke ilovice, ki jo je treba dobro potlačiti ali še bolje zbiti. Z ilovico obtežimo in obenem zapremo vse luknjice, da ne pride zrak zraven. — Jamo pokrijemo, da ne pride kapljica vode v silos. Jamo je treba napolniti v enem dnevu in takoj zapreti. Med kuhan krompir lahko namešamo zrezano peso ali travo, ki pa mora biti res dobro pomešana in stlačena.

Čez šest tednov je kisanje v glavnem končano, vendar je bolje še vsaj nekaj tednov počakati, da je kisanje res do kraja končano.

Ko odpremo jamo, kar je najbolje storiti v lepem vremenu ali vsaj v opoldanskih urah, odstranimo najprej pleve in morebitno plesnivo plast krompirja in jemljemo kisal po vsej površini enakomerno.

Bogato izbiro sadnih dreves

imam na razpolago po zmerni ceni. — Drevesnica inž. MARKO POLČER, Spodnje Vinare, P. št. Vid v Podjuni — (St. Veit im Jauntale).

Takoj nato pokrijemo z mokrimi vrečami in deskami prav na tesno. Zato jo tudi vzamemo samo za vsak dan sproti. Ako bi jo vzeli za več dni skupaj, bi se na kupu pokvarila in splesnila.

Prašiči krompir zelo radi jedo. Mladičem ga ne dajemo. Od žive teže 50 kg, ga dajemo 20 kg na žival, pozneje 40 kg in odraslim 50 kg na dan. Vmes je treba dajati pomije, da se napijejo po potrebi.

Kleti za krompir
morajo biti primerno hladne, suhe, temne in zračne. Ker je v naših gospodarstvih takih kleti le malo, zato so izgube v teži do pomladi silno velike. Iz prakse vemo, da se krompir do pomladi izdihali ali osuši za 10 do 15 kg na vsakih 100 kg krompirja. Če je klet topla in svetla, krompir zgodaj odganja, kali in je zelen. S tem se znatno zmanjša vrednost semenskega blaga. Klet je treba že v poletnih mesecih dobro prezračiti, pomesti in presušiti; pred spravljanjem pa z apnom pobeliti ali vsaj dobro omesti in zažveplati ter pripraviti odre, pregrade in zračnike.

CERKEV PO SVETU

NEMCIJA IN BELGIJA STA SE POSVETILI BREZMADEŽNI

Ob zaključku znanih nemških „Katoliških dni“, ki so se letos vršili ob grobu apostola Nemece, sv. Bonifacija, je kölnski nadškof, kardinal Frings, posvetil nemški narod brezmadežnemu Srcu Marijinemu. Za to priložnost, bilo je to v nedeljo dne 5. septembra, se je zbrala v Fuldi stotisočglava množica ljudi iz vse Nemčije, med njimi vsi vidnejši nemški cerkveni dostojanstveniki. Opazovalci sodijo, da je bilo tedaj zbranih ob grobu staroslavnega patrona nemškega naroda kakih 250.000 Nemcev, od teh 25.000 iz Vzhodne Nemčije.

Istega dne se je v Kökelbergu v Bruslju zbralo okoli 150.000 Belgijcev, kjer so pred narodno baziliko prisostvovali prvi pontifikalni večerni maši v Belgiji ob zaključku velikega narodnega marijanskega kongresa. Sv. mašo je daroval kardinal Van Roey, ki je ob tej priliki posvetil belgijski narod prav tako brezmadežnemu Srcu Marijinemu. Pred tem se je po mestu razvila veličastna procesija, v kateri so nosili 27 najznamenitejših Marijinih kipov ali podob belgijskega naroda.

VIETNAMSKI ŠKOF GRADI VASI ZA BEGUNCE

Vietnamski škof Fam-Ngok-Ci, katerega apostolski sedež je v Saigonu, je dal graditi 40 vasi za begun-

ce iz severnega Vietnama. V njih bo našlo dom nad 100.000 ljudi. Zemljo je dala na razpolago vietnamska vlada, denarne viře pa ameriška pomoč za begunce. V vsaki vasi bo prostora za kakih 3.000 ljudi, ki bodo imeli svojo šolo, vodovodno napeljavo in bolnišnico. Kasneje bodo za vsa naselja skupaj zgradili še posebno električno centralo in iz nje napeljali elektriko po vseh vaseh.

V NOVI BRAZILSKI VLADI SO ŠTIRJE VIDNI KATOLICANI

Novi predsednik Brazilije, dr. Joao Cafe, ki je nastopil to mesto po samomoru predsednika Vargasa, je izbral za svoje sodelavce v vladi tudi nekaj vidnih katoličanov. To je najprej brigadni general Gomes, ki je prevzel ministrstvo za letalstvo, pravosodni minister dr. Ramos, obrambni minister in načelnik predsednikove vojaške straže.

ŠTEVILO REDOVNIKOV IN REDOVNIC NE UPADA

Število redovnikov in redovnic po svetu ne upada. Nasprotno, po koncu druge svetovne vojne je celo narastlo za 14 odstotkov. Podatke o tem je zbrala ameriška katoliška dobrodelna konferenca NCWC v Washingtonu. Objavljena statistika kaže, da je da-

Našim gospodinjam

Če otrok zboli . . .

V kakšnih skrbih je vsaka mati, če ji otrok zboli; zlasti še, če ji zboli v letih, ko še ne zna povedati, kje in kaj ga boli.

Dobra mati bo pravočasno opazila prve znake obolenja, kar je predvsem važno. Ti znaki so pri otrocih zelo različni. Skoraj vedno je pri dojenčkih in tudi že večjih otrocih prvi znak obolenja nerazpoloženje. Otroek je žalosten, potr, nima teka do jedi, v glavo je vroč, hitro diha, je nemiren in joka, ali pa samo spi. Včasih je zelo bled, včasih nenavadno rdeč. Marsikdaj otroci v začetku bolezni tudi bruhaajo, imajo drisko, ali pa trpijo na zaprtju. Nekateri otroci imajo zelo motne in solzne oči. Kaj rad se pridruži drugim bolezenskim znakom tudi kašelj in nepretrgano kihanje. Prav malo kdaj pa so pri otroku prvi znaki obolenja krči, omedlevica ali hude bolečine.

Vse znake bi morala mati poznati, da je ne bi, ko bi bil otrok bolan, preveč vznemirili. Otroka naj primerno tople obleče, — tudi če ima otrok vročino, naj ga ne obleče pretirano, — in nese k zdravniku. Ob težjih obolenjih otroka pa bo mati poklicala zdravnika na dom.

Nekateri otroci se silno bojijo zdravnika in imajo zato matere velike težave. Pred zdravnikom se otroci nočejo sleči ali odpreti ust in pokazati jezik. Da se otrok ne boji zdravnika, k temu pripomore pametna

vzgoja. Sicer si pa zna večina zdravnikov hitro pridobiti otroško naklonjenost.

Mati naj ravna z otrokom točno po zdravnikovih navodilih. Največja težava za otroka so zdravila, a je odvisno od matere, kako jih otrok sprejme. Če mati ob zdravlilu spači obraz, si lahko otrok misli, da ni dobro in se ga seveda zato na vso moč brani. Mati naj da, zlasti najmlajšim bolnim otrokom, zdravila neopaženo med sadni sok, čaj, ali mleko. Ko pa je otrok že malo večji pa naj skuša vplivati tudi na njegov razum, kako potrebno mu je zdravilo, če hoče ozdraveti.

Zelo važno je, da mati dá zdravila otroku vedno pred jedjo. Po jedi bi lahko zdravila izbruhal in bi mu tako nič ne koristila.

Mati naj skrbi tudi za čistost pri bolnem otroku, zato naj ne pušča k njemu drugih umazanih otrok. Če otrok nima apetita, naj ga ne sili s hrano. Lažje bolnemu otroku naj daje lahko, tečno hrano in razne sadne sokove. Težko bolnemu otroku pa mora hrano predpisati zdravnik.

Ob koncu naj se spomnim še domače lekarne, ki naj ne bi manjkala v nobenem domu. Tako ima mati, ki je angel varuh zdravja v družini, za prvo pomoč zlasti ob nesrečah, vse pri roki. V domači lekarni naj bodo med kupljenimi zdravili tudi domača zdravila, zlasti čaji raznih zdravilnih rož.

Kuhinja

NEKAJ NASVETOV ZA KUHANJE RAZNIH MARMELAD

Za marmelade vzemi dobro zrelo sadje in surovo pretlači skozi sito, ali ga prej skuhaj v sopari, ne da bi dodala kaj vode. Množino sladkorja določi z ozirom na sadje; sadju, ki ima samo več sladkorja, ga dodaj manj, kislemu pa več.

Marmelado skuhaš na ta način: Odmerjeni sladkor poliješ s prav malo vode in ga kuhaš tako dolgo, dokler ni popolnoma gost in bel. Medtem ko vre, pobiraj pene. Nato ga urno zamešaj v pripravljeno sok, potegni posodo na kraj štedilnika ter dobro zmešaj sladkor s sadnim sokom; šele kadar se sladkor nikjer ne drži posode, porini marmelado nazaj na vroč prostor, kjer naj vre tako dolgo, dokler ni dovolj kuhana. Medtem marmelado ne prestando mešaj z novo ali samo za sadje rabljeno kuhaličico. Da spoznaš, kdaj je marmelada kuhana, je malo kani na hladen krožnik in ga postavi na mizlo. Ko se je popolnoma shladila, počasi na-

gni krožnik in če marmelada ne teče, marveč se samo počasi malo premakne, je dovolj kuhana.

Kuhano marmelado odstavi, da se nekoliko ohladi, nato jo deni v kozarce s širokim vratom, katere prej dobro umij in obriši, da so popolnoma suhi, ker bi sicer lahko popokali. Tudi ne postavljaj kozarcev, kadar jih polniš, na moker prostor, na mizel kamen ali na železo in jih ne polni na prepihu. V ogrete, na suho desko postavljene kozarce pa moreš vltiti skoraj vrelo marmelado, da se tako na vrhu naredi koža, ki brani plesnobi, da bi se naselila na njej. Kozarce zaveži, kadar je marmelada že malo ohlajena, z omočenim in obrisanim pergamentnim papirjem ali celofanom. Vrh marmelade lahko položiš v rum namočen pivnik ali vlijesh malo rumca, kar je sicer dobro, a navadno nepotrebno.

Marmelado kuhaj kolikor mogoče hitro, ker bo lepša in okusnejša. Naenkrat je ne kuhaj v veliki množini. Če stoji štiri prste visoko v posodi, v kateri jo boš kuhala, zadostuje za enkratno kuhanje. Marmelado hrani na suhem in hladnem prostoru.

Malenkosti

je pretrgala mati: „Neža v bajti je zelo oslabela. Včeraj mi je tožila, kako težko si skuha. Res je reva, nikogar nima, da bi ji malo postregel. Mi nimamo veliko, pa vendar toliko, da bi ji nesli lahko vsak dan kosilo. Saj je to pravzaprav malenkost. Jozef, Franci in Marica, vsak dan ji bo nesel eden izmed vas. Kar vrstili se boste.“ — In otroci so po vrstnem redu vsak dan z veseljem vršili delo usmiljenja.

Malenkosti so to, kajne? Kako radi jih prezremo v naglici današnjega časa. Vendar so velikega pomena. Predvsem starši in vsi ostali vzgojitelji jih ne smejo pustiti vne-

mar. Zakaj? Mislite sami!

Družina je zajtrkovala. Molč po molitvi

nes kakih 270.000 redovnikov na svetu in da je od tega 113.000 duhovnikov. Evropa jih ima seveda največ, 58.150 redovniških duhovnikov, Združene države same 23.382. Med evropskimi državami pa je Italija na prvem mestu. Ima jih namreč sama 14 tisoč.

Pregled zanimivo kaže tudi moč posameznih redov. Jezuitov je danes največ in sicer 32.000. Takoj za njimi pridejo frančiškani, nato pa salezijanci. Kapucini so šele na petem mestu in jih je okoli 13.000. Trapisti so na 18. mestu, cistercijani na 39. mestu, prvih je 2.700, drugih pa le 1.250.

VELICAŠTEN MARIJIN SPOMENIK NA HEBRIDIH

Hebridsko otočje je največje britansko otočje, sestavni del Združenega kraljestva. Leži zahodno od škotske obale in ga sestavlja kakih 500 otokov. Na njih žive ponajveč ribiči in mali kmetje, katerih življenje je v glavnem navezano le na morje.

Prečudovite so njihove narodne pesmi, iz katerih veje žalost nad usodo dragih, ki jih je pogoltnilo morje. — Na najvišji vzpetini tega otočja, na Rhuvalu, so letos katoliški prebivalci otočja postavili veličasten spomenik Mariji. Spomenik je kakih 8

metrov visok in viden daleč na morje. Predstavlja Marijo z Jezuškom v naročju, ki svojo desno ročico proži v blagoslov. Spomenik je umetnična znanega kiparja Lorimerja, ki je svoj čas napravil škotski narodni vojni spomenik v edinburškem gradu.

KAJ NALAGA KRŠČANSKA LJUBEZEN EVROPEJCEM V JUŽNI AFRIKI

Katoliška cerkev se po vsem svetu bori za odpravo raznih pregraj med ljudmi, ki so si po veri bratje v Kristusu. V Južni Afriki vodi to borbo capetownski nadškof McCann. Pred nedavnim je izdal pastirsko pismo o dolžnostih, ki jih vera nalaga Evropecem in ne-Evropecem enako in na katerih bi moralo sloneti strpno sožitje med njimi.

„Barva kože ni znamenje manjvrednosti — pravi v svojem pismu nadškof — zato mora Evropec ravnati z ne-Evropci pravično in z ljubeznijo. Ne samo se jih izogibati ali jih prezirati. Zavedati se mora, da imajo tudi ti ljudje talente in voljo za kulturni dvig, včasih še večjo kot Evropci. Najprej in predvsem pa mora gledati Evropec v ne-Evropcu bitje z neumrjočo dušo, ki mu jo je vdahnil Bog, ko ga je ustvaril po svoji lastni podobi in sličnosti.“

Zdaj pa zares k WARMUTHU po plašče!

Vsak nakup pri WARMUTHU prinese koristi — to pomenijo za vas prihranki vsled nizkih cen! Da je WARMUTH poceni, ve vsa Koroška, treba pa je vedno imeti pred očmi, da zmore WARMUTH tudi razvajanemu kupcu nuditi kar si želi.

Damski plašči:

NAŠI JESENSKI SLAGERJI:

Športni homespune, celotno s svilo podložen, vseh vel.	299.—
Rebrast, trpežen, padajoč, vseh velikosti	360.—
Diagonalni velour, apartne barve, svilena podlaga	475.—

Elegantni dnevni modeli, flavš ali velour, prilagojenih se krojev, z ali brez pasov, svilena podlaga	630.—
Modni plašči iz Traver-velourja, enotnih barv, s seal obšivi, hrbtno zaponko	697.—
Cisto volneni homespune, buckast s pristnim oposum ovrtnikom, celotno s plišem podložen	844.—
Cisti volneni mohair-velour, odlični kroji	890.—
Cisti volneni diagonalni velour, zvončast, s koničastimi vrtniki, celotno s plišem podložen	884.—
Modni plašči iz čiste volne, temnih barv, široko zvončast, s kožuhom obrobljen	994.—
Č. vol. homespune s pristnim pannofix ovrtnikom	966.—
Novosti! Krull v aparatnih jesenskih barvah, raglan kroj, peresno lahek, s kožuhom obrobljen	1066.—
Č. vol. homesp., enovrstni z zakritimi gumbi, panof. ovr.	1085.—
Č. vol. zibelne, dolg, padajoč, novih barv, najfin. izvedba	1096.—
Č. vol. mohair plašč iz pliša, model, mojstrski kroj	1176.—
Č. vol. buck. (nopen), izbrani model, prist. kož. obloga	1293.—
Idealni zemski plašč, čista volna, prijeten kroj, pristna kož. obloga, celotno s pannofixem podložen	1498.—

KOŽUHOVINASTI PLAŠČI:

ZA JČJL, ceneni slager 1954, že od	950.—
Kunčji (Katzenkanin Räder, Müllner, Cypem) že od	1190.—

Skunks, sobolji in maronkanin, velika izbira že od	1420.—
Kozličji dober trpežni plašč, več barv, že od	1940.—
Jagnje, mehak, voljna kožuovina, od	1960.—
Toskansko jagnje, izbrani komadi, od	1960.—
Kož. jopiči (Borego-jagnje) poceni!	880.—
Ozelot-kož. jopiči s pannofix ovrtniki	1400.—
... in poleg tega vse poznane vrste kožuovine v običajni solidni izvedbi: pannofix, divja mačka, lisica, oposum, rakun, siva lisica, žrebec, svizec, ris, gepard, panter, perzjaner itd.	
Naš slager: perzjaner plašč že od	3640.—
Naši kožuovinsti plašči imajo že sloves!	

Moški plašči:

POSEBNA PONUDBA:

Zimski športni ulster iz močnega rebrastega (Fischgrät) blaga, sivo, rjavi, celotno s svilo podl., vseh velikosti	398.—
---	-------

Športni ulster z ali brez pasu, temno rjav ali temno siv	472.—
Cromby, elegantni modni plašč, rjav, siv, plav	540.—
Modno športno blago, plašč nove vrste, lahkega kroja	585.—
„Fischgrät“, č. volna, temni, la izvedba	616.—
Modni ulster, čeden dnevni plašč, siv, rjav, plav	672.—
Elegantni modni plašč, v temnih barvah	728.—
Diagonalni, „fischgrät“ ali buckast, č. volna, siv, rjav	850.—
Ia cromby, prijetnih barv, la izvedba	882.—
Č. vol. velour, modne barve, najboljši mater., la podloga	1180.—
Specijalni cromby, siv, rjav, kamelje barve, najboljša volna	1298.—
Č. vol. športni ulster s pannofix ovrtnikom in cel. s panf.	
jagnjem podložen, idealen topel zimski plašč	1652.—

PLAŠČI ZA VSAKO VREME:

Iz balon. svile in bombaž. gabard. 237.—, iz „Hämmerle“	331.—
Iz cheangeant-popelina	452.—
Slipperji in raglani, č. voln. gabardin, podložen	784.—, 672.—
Cord-slipperji, čista volna, podložen	895.—
Ia č. voln. cord, raglan, cheangeant, podložen	1178.—
Hubertusi iz sivega črtastega lodna, dvojno sedlo	250.—
Iz la č. voln. črt. lodna, dvojnimi sedlom, rjav, zelen, siv	363.—
Iz orig. „Himalaja“ ali „Erherzog-Johann“ lodna	546.—
Gozdarski plašči, Ia črt. loden, kapuca, dvojno sedlo	298.—
Iz orig. „Himalaja“ črt. lodna, dvojnimi sedlom	468.—

Otroški plašči:

Dekliški velour plaščki, rdeči, modri, vati-rani, dolžina 45	175.— + 10.— doplač.
Dekliški princeska-plaščki, ovrtnik iz u-met, kož., dolž. 80	325.— + 20.— doplač.
Deški homespune z ali brez pasu, dolžina 45	144.— + 10.— doplač.
Duffle-coat za deklice in dečke, kamelje barve, dolžina 60	265.— + 10.— doplač.
Hubertus in gozdarski plaščki za deklice, dečke in otroke iz črtastega lodna s kapuco, dvojnimi sedlom, dolžina 45	144.— + 6.— doplač.

Največja modna-trgovska hiša na Koroškem

Dietmar Warmuth & Co., Beljak-Villach

Hauptplatz 22

URADNE OBJAVE

CERKVENI PRISPEVEK „JAVEN POZIV“

Vse katoličane, ki so dolžni plačevati cerkveni prispevek, pa ga za 3. četrtletje 1954 (zaključeno 1. 9. 1954) še niso plačali, pozivamo, da v opominjalnem roku treh tednov, ki se začne 1. oktobra 1954, brez nadaljnjega poziva plačajo svoj prispevek do 21. oktobra 1954 pri pristojnem župnem cerkvenem svetu in da poskažejo obenem svoj davčni predpis ali mezdni izkaz.

Cerkveni prispevek je po zakonu dolg, ki se mora plačati in Cerkev nima dolžnosti, da bi ga po svojih organih pobirala. Ako prispevek ni plačan, je dovoljena pravna pot. Organi, ki pobirajo cerkveni

prispevek, uživajo pravno varstvo in imajo pravico, da zaračunajo 2% zaostalega cerkvenega prispevka kot nabiralno pristojbino.

Finančna zbornica krške škofije
Celovec, Mariannengasse 2.

RAZSTAVA LISASTEGA GOVEDA MLADEGA ZARODA V VELIKOVCU

Zadruga za rejo lisastega goveda v Velikovcu je na podlagi razvoja sklenila prirediti v sredo, dne 6. oktobra 1954, v Velikovcu ogled mladega zaroda. Trije zarodi bikov z imeni Prophet, Aron in Lot-har in sedem govejih družin je pripravljenih za ogled. Mladi zarod ne bo zanimiv samo za deželno kmetijsko zbornico in zadrugo, ampak tudi za rejce in za vse kmete, ki se poslužujejo umetnega oplo-

jenja. Poleg tega pa bo lahko vsak kmet razsodil prednosti in posledice mnogo diskutirane umetne oploditve.

Goveje družine obsegajo navadno štiri generacije. Primerjanja hčere z materjo bodo omogočila podedovane vrednosti. Ker izvirajo te družine iz raznih kmetij z različno krmno, je razumljivo, da se bodo pojavile razlike predvsem v tipih in delovnih uspehih. Večletna zmagovalka „Nixe“ prinaša težjo delovno živino, družina „Mignon“ daje zaradi alpske in stalne paše odporno delovno živino, družina „Otti“ nudi možnost k primerjanju med materjo in hčerko po oploditvenem biku, družina „Rosi“ prinaša poleg gospodarsko dobrih živali zvišanje maščob po dobrih moških živalih, goveja družina RL-kra „Lrsi“ daje zaradi sigurne plodnosti toliko naslednikov v hlev, da ne moremo vseh pokazati. Goveja družina „Freifrau“ pa predstavlja ravnotako kot družina „Zenzl“ lahki tip, katerega lahko krmimo, ni preveč zahteven, je pa kljub temu delazmožen. Tudi RL-kraje bodo med sabo tekmovali.

Katera plemenska družina bo zmagala in kateri rejci bodo dobili premijo? Razsodniki pri nagradah ne bodo imeli lahkega posla. — Priporočamo vsem kmetom, da si ogledajo to živinsko razstavo, da si bodo po ogledu lahko izbrali za svoje gospodarstvo odgovarjajočo in primerno živino. Obisk se bo gotovo izplačal.

Spored: Ob 8. uri zaključek dogona, nato ocenjevanje, ob 13. uri razdelitev nagrad in počastitev rejcev, ob 16. uri pa je odgon.

ZVEZA SVETLEGA GOVEDA ZA KOROŠKO IN ŠAJERSKO

V petek dne 8. oktobra 1954 je v St. Vidu ob Glini v živinskem hlevu 67. razprodaja svetle goveje živine, začetek ob pol 10. uri.

Prigon: 80 mladih bikov in 120 bregih telic in krav. Vse živali z zdravniškim potrdilom nimajo re-akcijske tuberkulozne bolezni in Bacillus Bang.

Velika ponudba!

Ugodne nakupne možnosti!

Hiša dobrega pohištva 4 PREDNOSTI:

1 Ogromna izbira — nad 100 kompletnih pohištvev 2 Najboljše in najcenejše pohištvo v Avstriji. — Spalnice iz trdega lesa samo 3.900 šil. 3 Plačila na obroke brez obresti 4 Dostava na dom z lastnim posebnim avtomobilom

STADLER-MÖBEL
CELOVEC — Klagenfurt, Theatergasse 4

WIENER PELZWERKSTÄTTE

J. Vesely

Celovec-Klagenfurt
Obstplatz 2-3

Kupuj pri proizvajalcu, kjer dobiš dobro blago poceni.

Novi Hornyphon
„Rex“, iznenadenje
dunajskega sejma,
OTTO GAGGL
Beljak — Villach

Neprekosljivi Hoover-
pralni stroj, kuhinjski
stroji, sesalci prahu
za tebe, za mene, za vse!
pri
HAAS & CO.
CELOVEC, Bahnhofstr. 3

STANOVANJE

Poštena družina brez otrok išče majhno stanovanje v Celovcu ali okolici. Službo tudi za hišnika ali cerkovnika kjerkoli. Naslov pri listu.

KUPIM

hišo z gospodarstvom ali gostilno v vrednosti do 200.000 šilingov. Naslov dobite v upravi lista.

Priložnostni nakupi: enosni pri-klopniki, osi za priklopnike, želez-na platišča (Felgen) in vzmeti SCHROTTVERTRIEB Franz Rumwolf, Klagenfurt, Flatscher Strasse 18, telefon 37-78.

ŽENITVE

Slovensko katoliško dekle, staro 34 let, želi spoznati poštenega in pridnega fanta okoli 40 let starosti. Pisma na „Naš tednik“ pod „poštena“.

Oglašuj v našem listu!

POHIŠTVO

**RUDOLF IN
SIEGFRIED SLAMA**

CELOVEC-KLAGENFURT, St. Veiter Str. 15
Telefon 22-58

V največji izbiri spalnice, kuhinje, posamezne pohištvo, fotelji, stoli in kavči. — Ugodne plačilne olajšave po dogovoru. Sprejemamo tudi „Haushalts- in Eisenbahner kreditscheine“ — Obiščite naše razstavne prostore na St. Veiter Strasse 15 in Sponheimerstrasse

ŠIVALNI STROJI dobrih znamk kot Gritzner-Kaiser, Anker, Jax, Naumann, Rast & Gasser, Elma Super-matic na ugodne obroke.

Truppe & Ermann
BELJAK — VILLACH
Widmannngasse 41,
vogal Kirchenplatz

Kolesa, motorji, različni štedilniki, lastna delavnica za stroje, delo solidno in poceni v znani celovski mehanični delavnici

Zanesljivi odjemalci dobijo tudi na obroke.

Johann Novak

MEHANIČAR IN KLJUČAVNICAR
KLAGENFURT, Feldmarschal-Konrad-Pl. 1

Plašči, kostumi, obleke, hubertus plašči iz balonske svile v največji izbiri in NAJCENEJE

v trgovski hiši KOROŠKA

Umschaden

Celovec-Klagenfurt am Fleischmarkt

PRODAJA NA OBROKE SE NADALJUJE